

CLI Fellowship:
Sociaal-medisch competente artsen
opleiden

Eindverslag

December 2022

Joost Oude Groeniger, Fleur ter Ellen, Suzie Otto, Vicki Erasmus, Ed van Beeck

Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg
Erasmus MC Universitair Medisch Centrum Rotterdam

Inhoud

Samenvatting	2
Summary	3
1. Groepsopdracht 'de wijk in' 2021	4
1.1 Vragenlijst onderzoek	6
1.1.1. Leerdoelen	6
1.1.2. Uitvoering.....	9
1.1.3. Begeleiding opdrachtgevers	18
1.1.5. Toekomstperspectief	20
1.1.6. Effect op maatschappelijke betrokkenheid van studenten	22
1.2. Focusgroep met studenten	24
1.3. Nabespreking met opdrachtgevers.....	27
1.4. Nabespreking met Minor-begeleiders	29
2. Groepsopdracht 'de wijk in' 2022	30
2.1 Vragenlijst onderzoek	31
2.1.1. Leerdoelen	31
2.1.2. Uitvoering.....	34
2.1.3. Begeleiding opdrachtgevers	44
1.1.4. Begeleiding Minor-begeleiders.....	45
2.1.5. Toekomstperspectief	46
2.1.6. Effect op maatschappelijke betrokkenheid van studenten	48
2.2. Nabespreking met opdrachtgevers.....	50
3. Conclusie.....	51

Samenvatting

In 2021 is in de Minor Public Health: De Gezonde Grote Stad een nieuw onderwijsproject geïntroduceerd: de groepsopdracht 'de wijk in'. In deze opdracht zijn studenten opgevangen door sociale partners in Rotterdam en hebben zij op verschillende locaties meegedraaid in het opzetten en uitvoeren van wijkactiviteiten. Naast deze projecten hebben de studenten als eindopdracht een wijkanalyse uitgevoerd en een minidocumentaire over de wijk gemaakt. Hierin is de leefomgeving van buurtbewoners in kaart gebracht en uiteengezet hoe deze van invloed kan zijn op de gezondheid en het welzijn van de bewoners. De combinatie van de wijkanalyse en interviews met buurtbewoners en professionals dwingt de studenten om te reflecteren op de overeenkomsten en verschillen tussen cijfers en ervaringen.

Na een uitgebreide evaluatie van de ervaringen van studenten, maatschappelijke partners en Minor-begeleiders in 2021 (hoofdstuk 1) zijn enkele aanpassingen doorgevoerd en is de groepsopdracht in 2022 opnieuw uitgevoerd. Deze aanpassingen hebben bijgedragen aan een verdere verbetering van het onderwijs blijkend uit een hogere waardering die door studenten wordt gegeven in de evaluatie van 2022 (hoofdstuk 2). Zowel studenten, begeleiders als maatschappelijke partners kijken tevreden terug op de groepsopdracht. Studenten waren in het bijzonder enthousiast over de ervaringen die zij hebben opgedaan tijdens de wijkactiviteiten bij de lokale organisaties. Door mee te maken wat er in praktijk gebeurt en in gesprek te gaan met bewoners en professionals kwam hun theoretische kennis tot leven en kregen ze een realistisch beeld van de complexiteit van de werkelijkheid. Daarnaast vonden de studenten de minidocumentaire een vruchtbaar alternatief voor de verslagen die zij normaliter schrijven.

Summary

In 2021 we introduced a new educational project in the Minor Public Health: the group assignment 'into the neighbourhood'. In this assignment, students were welcomed by societal partners in Rotterdam and participated in organizing and implementing neighbourhood activities at various locations. In addition to these activities, students carried out a neighbourhood analysis and made a mini-documentary about the neighbourhood. In this mini-documentary, students showed the living environment of local residents and explained how these living environments influence the health and well-being of the residents. The combination of the neighbourhood analysis and the interviews with local residents and professionals forces the students to reflect on the similarities and differences between statistics and the perception and experiences of residents.

After an extensive evaluation of the experiences of students, societal partners and Minor-supervisors in 2021(chapter 1), some adjustments were made and the group assignment was carried out again in 2022. These adjustments have contributed to a further improvement of the educational project, as evidenced by a higher appreciation given by students in the evaluation of 2022 (Chapter 2). Students, supervisors and societal partners look back on the group assignment with satisfaction. Students were particularly enthusiastic about the experiences they gained during the neighbourhood activities at the local organisations. By experiencing what happens in practice and talking to residents and professionals, their theoretical knowledge came to life and they got a realistic picture of the complexity of everyday life. In addition, the students found the mini-documentary a fruitful alternative to the reports they normally write.

1. Groepsopdracht 'de wijk in' 2021

In de minor Public Health: De Gezonde Grote Stad is in 2021 een pilot gestart in de vorm van de groepsopdracht: 'de wijk in'. In de groepsopdracht gaan studenten in multidisciplinaire groepen van vijf of zes studenten zelf de wijk in om ervaring op te doen met en bij te dragen aan wijkactiviteiten die in Rotterdam voor en met buurtbewoners worden georganiseerd. Hiermee krijgen studenten inzicht in de sociale determinanten van gezondheid de rol van lokale (zorg)netwerken in de wijk.

De groepsopdracht is ingekaderd in de minor waarbij middels verschillende onderwijsvormen thema's aan bod komen die de studenten kunnen gebruiken ten behoeve van het uitvoeren van de groepsopdracht. Zo krijgen studenten colleges over onderwerpen die relevant zijn voor de groepsopdracht, zoals de sociale determinanten van gezondheid en diverse publieke gezondheidszorgprogramma's, en zijn er diverse praktijkbezoeken bij organisaties in de publieke gezondheidszorg tijdens de minor. Ook krijgen de studenten twee e-modules aangeboden waarin ze leren om 1) te beschrijven hoe omgevingsfactoren kunnen bijdragen tot gezondheidsproblemen en vroegtijdige sterfte (ten behoeve van het uitvoeren van de wijkanalyse), en 2) op een ethisch en methodologisch verantwoorde wijze kwalitatief onderzoek kunnen uitvoeren (ten behoeve van het uitvoeren van de interviews).

De minor wordt gevolgd door studenten uit onder meer de opleidingen gezondheidswetenschappen, psychologie, bedrijfskunde, bestuurskunde, pedagogiek, geneeskunde en criminologie. Dat stelt ons in staat om de groepsopdracht als een vorm van interprofessioneel onderwijs aan te bieden waarin studenten vanuit verschillende disciplines bij elkaar worden ingedeeld.

De groepsopdracht is opgebouwd in verschillende onderdelen. Elke groep krijgt een organisatie toegewezen waar zij gaan helpen bij het organiseren en uitvoeren van wijkactiviteiten. De groep krijgt de contactgegevens van de organisatie met/bij wie zij terecht kan en neemt contact op met de organisatie. In samenspraak met de organisatie worden afspraken gemaakt over de activiteiten die de studenten gaan uitvoeren. Door 'de wijk in' te gaan en met buurtbewoners en andere betrokkenen te praten leren studenten de leefwerelden en percepties van de bewoners beter kennen. Ook leren ze welke uitdagingen de wijk kent, welke sociale determinanten van gezondheid in deze wijk van belang zijn en wat de rol van de lokale (zorg)netwerken in de wijk is. Ook voeren de studenten een wijkanalyse uit. Gezamenlijk kunnen de studenten deze inzichten gebruiken om een relevant onderwerp met vraagstelling te bedenken die ze verder gaan uitwerken in de eindopdracht. Deze vraagstelling beantwoorden de studenten aan de hand van interviews met buurtbewoners, vrijwilligers en professionals in de wijk. De eindopdracht moet uiteindelijk gepresenteerd worden in de vorm van een mini-documentaire.

De volgende leerdoelen zijn voor de groepsopdracht opgesteld:

- De student organiseert en voert een activiteit uit die bijdraagt aan het welzijn van buurtbewoners.
- De student krijgt inzicht in de wijkactiviteiten die lokale (zorg)netwerken organiseren.
- De student beschrijft en verklaart hoe omgevingsfactoren bijdragen aan gezondheidsproblemen.
- De student werkt effectief samen om een gemeenschappelijk doel te bereiken.
- De student neemt op een professioneel verantwoorde wijze interviews af.

- De student neemt maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Na afloop van de Minor is de groepsopdracht grondig geëvalueerd. Deze evaluatie bestond uit:

- 1) Vragenlijst onderzoek bij studenten
- 2) Focusgroep met studenten
- 3) Nabespreking met opdrachtgevers/organisaties
- 4) Nabespreking met Minor-begeleiders

In de rest van dit hoofdstuk zullen de resultaten van deze evaluaties uiteengezet worden.

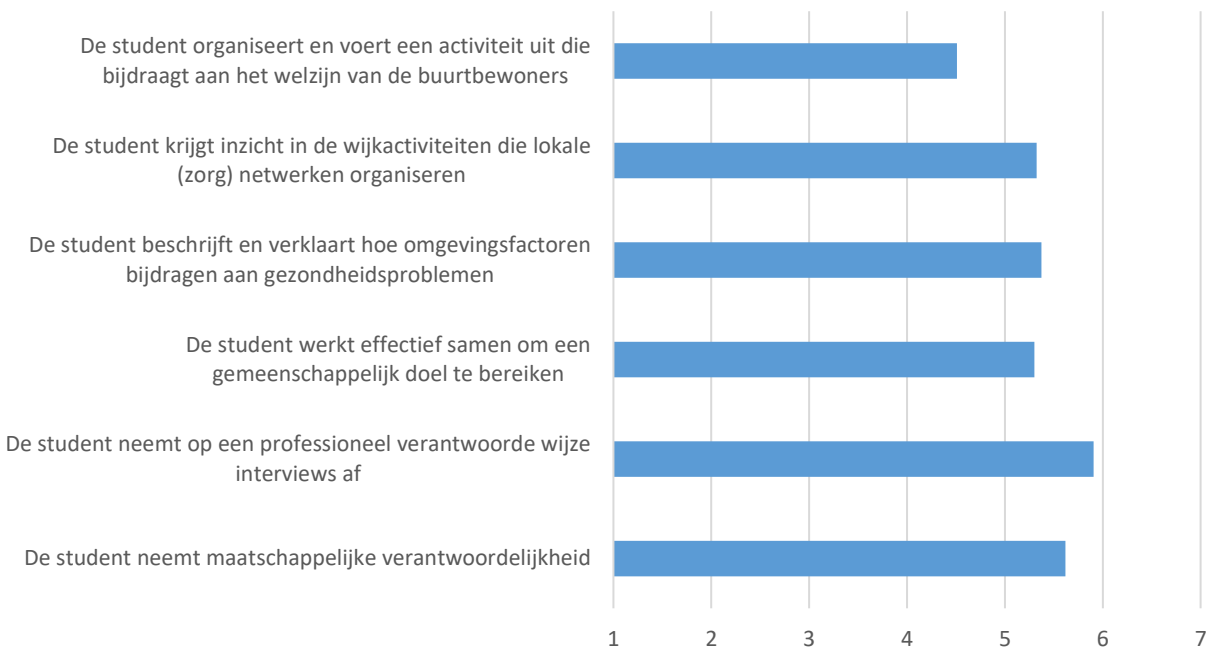
1.1 Vragenlijst onderzoek

Na afloop van de Minor zijn de studenten gevraagd om een vragenlijst in te vullen om de groepsopdracht 'de wijk in' te evalueren. In totaal hebben 43 van de 48 studenten deze vragenlijst ingevuld.

1.1.1. Leerdoelen

Voor elk vooraf opgesteld leerdoel is gevraagd in hoeverre studenten vinden dat de opdracht geschikt was voor het behalen van dit leerdoel (1: helemaal niet – 7: helemaal wel). In figuur 1.1 staan de gemiddelde scores weergegeven waaruit blijkt dat alle leerdoelen bovengemiddeld zijn beoordeeld.

Figuur 1.1. Gemiddelde scores (1: helemaal niet – 7: helemaal wel) op de vraag “de groepsopdracht ‘de wijk in’ was geschikt om dit leerdoel te behalen”.

Uitgebreid overzicht van frequenties

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student organiseert en voert een activiteit uit die bijdraagt aan het welzijn van de buurtbewoners

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	9%
3	14%
4	26%
5	19%
6	33%
7	0%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student krijgt inzicht in de wijkactiviteiten die lokale (zorg) netwerken organiseren

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	5%
4	16%
5	33%
6	35%
7	12%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student beschrijft en verklaart hoe omgevingsfactoren bijdragen aan gezondheidsproblemen

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	0%
4	14%
5	47%
6	28%
7	12%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student werkt effectief samen om een gemeenschappelijk doel te bereiken

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	5%
3	5%
4	5%
5	35%
6	44%
7	7%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student neemt op een professioneel verantwoorde wijze interviews af

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	2%
4	2%
5	21%
6	51%
7	23%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student neemt maatschappelijke verantwoordelijkheid

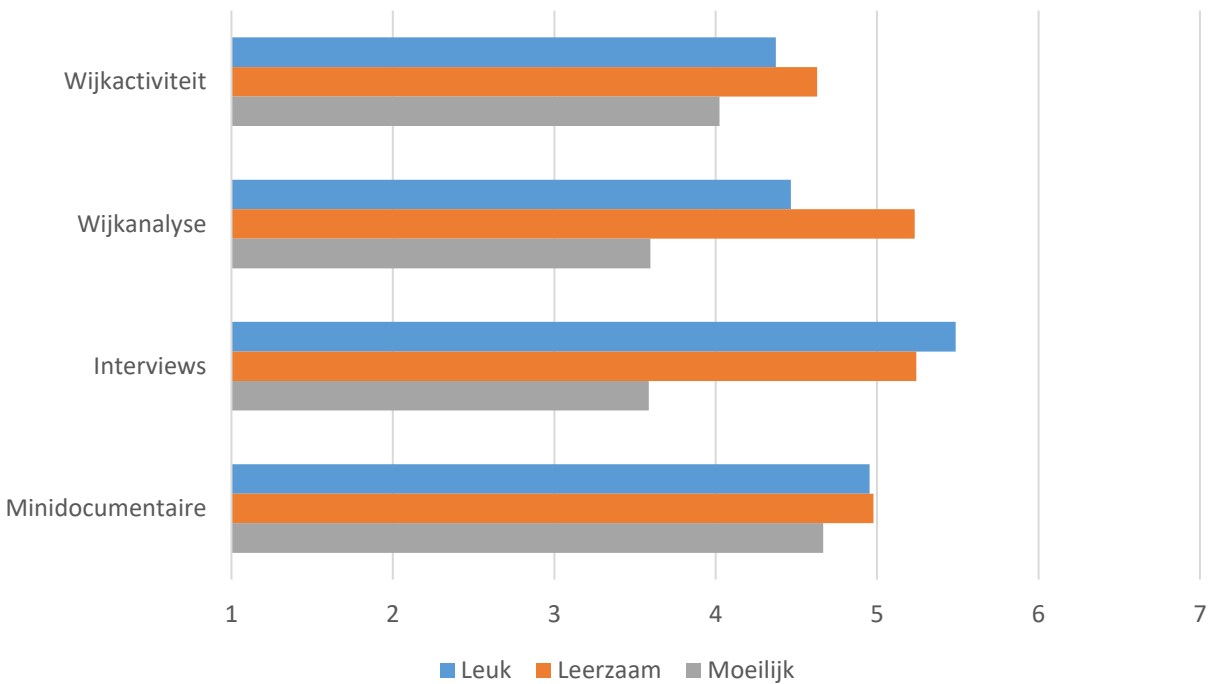
Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	5%
4	7%
5	26%
6	45%
7	17%

1.1.2. Uitvoering

Studenten zijn gevraagd om per onderdeel (wijkactiviteit, wijkanalyse, interviews, minidocumentaire) om aan te geven (op 7-punts Likertschalen) in hoeverre zijn dit 1) helemaal niet leuk – heel leuk, 2) helemaal niet leerzaam – heel leerzaam, 3) helemaal niet moeilijk – heel moeilijk vonden. Ook zijn de studenten gevraagd hoeveel uren ze aan elk onderdeel besteed hebben. In figuur 1.2 en tabel 1.1 staan de gemiddelde scores weergegeven per onderdeel weergegeven.

Figuur 1.2. Gemiddelde scores per onderdeel.

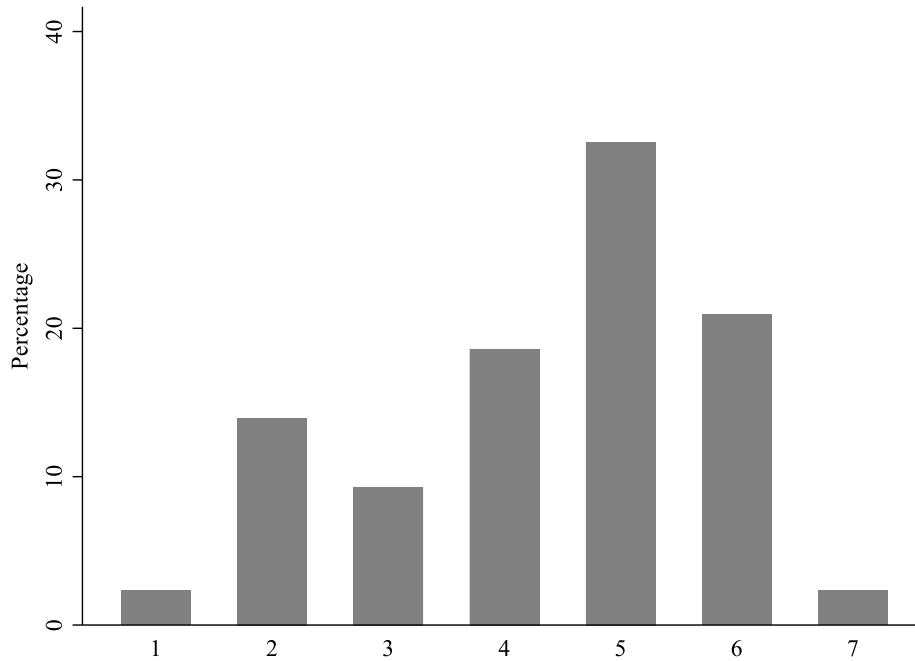
Tabel 1.1. Gemiddeld aantal uren besteed aan de onderdelen

Onderdeel	Gemiddeld aantal uren
Wijkactiviteit	13.7
Wijkanalyse	6.7
Interviews	4.2
Minidocumentaire	9.9
Totaal	34.5

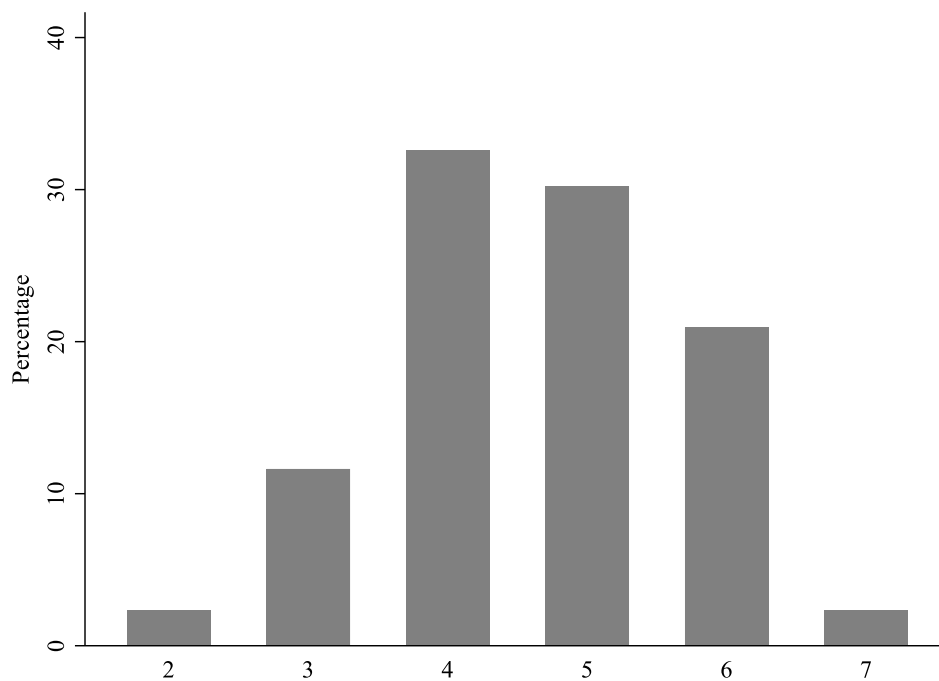
Uitgebreid overzicht van frequenties

Wijkactiviteit

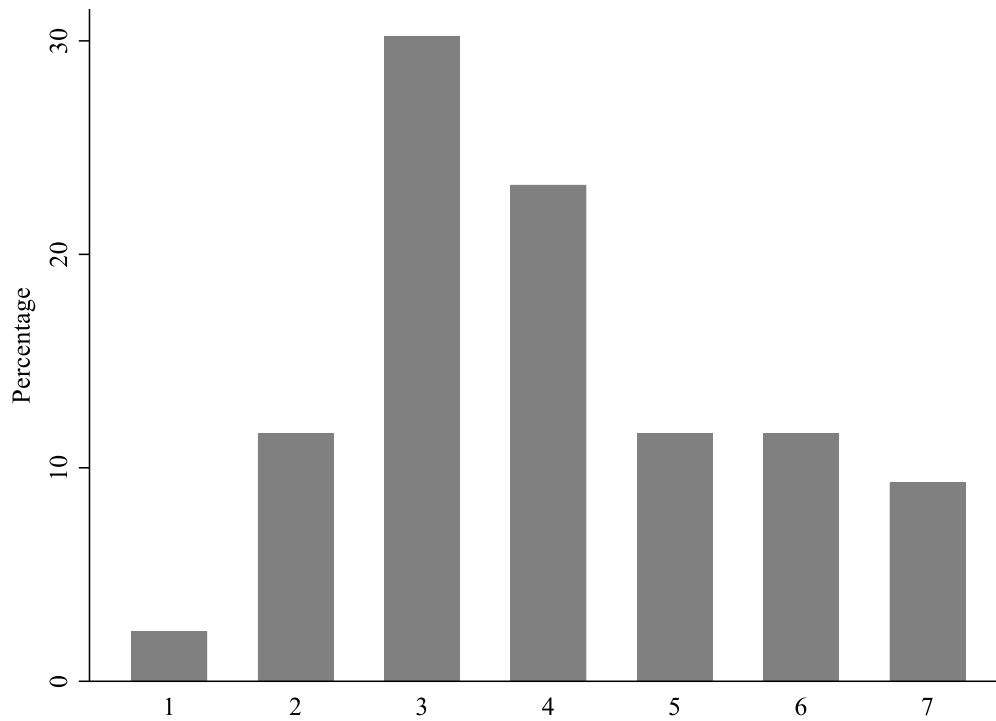
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de wijkactiviteit? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de wijkactiviteit? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de wijkactiviteit? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

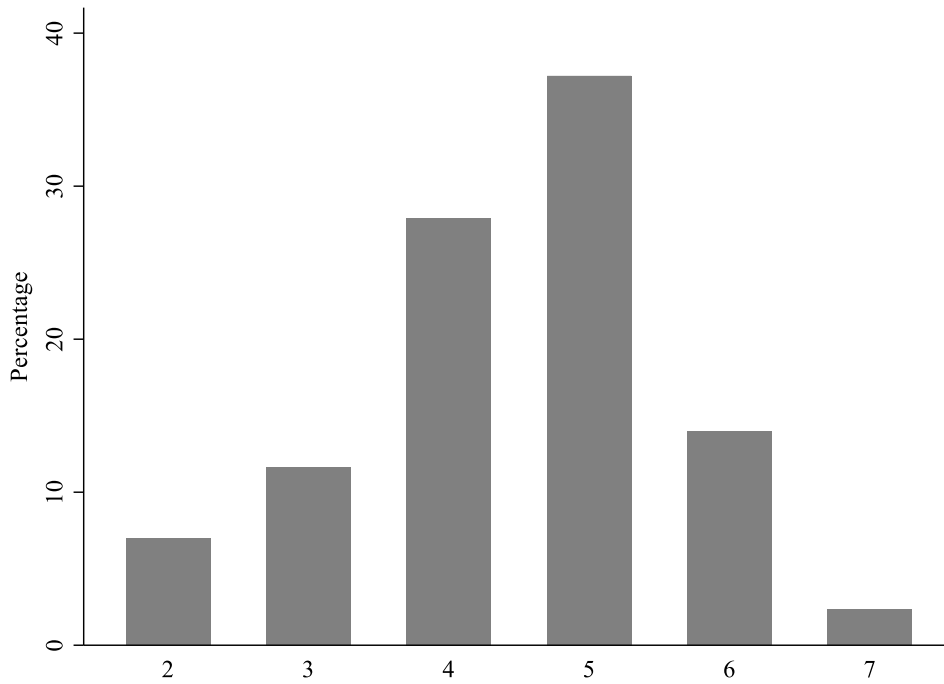

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de wijkactiviteit besteed?

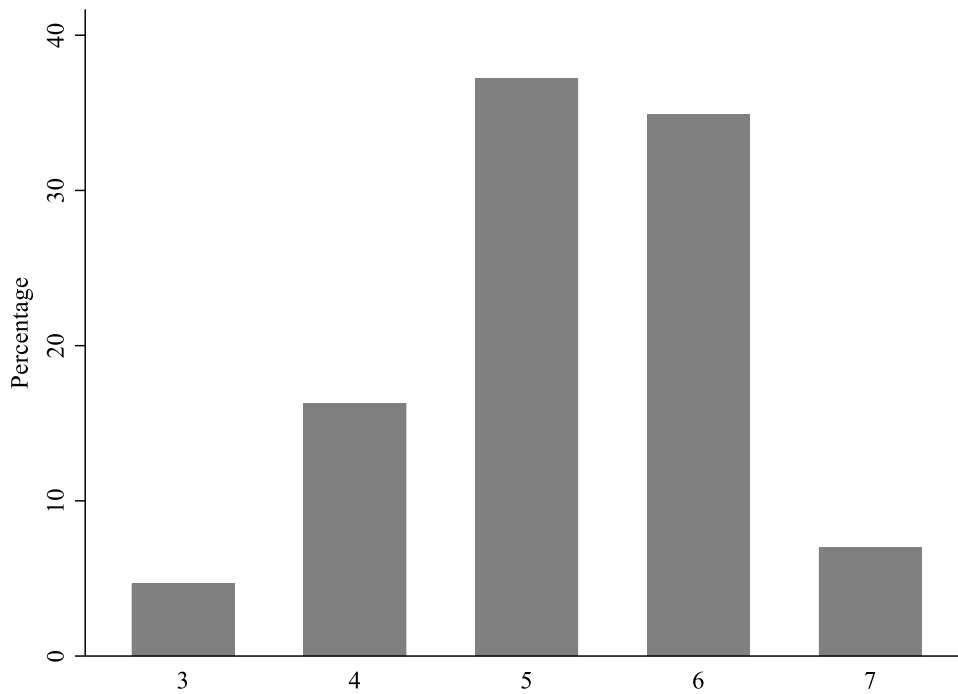
Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
13.7	4	60

Wijkanalyse

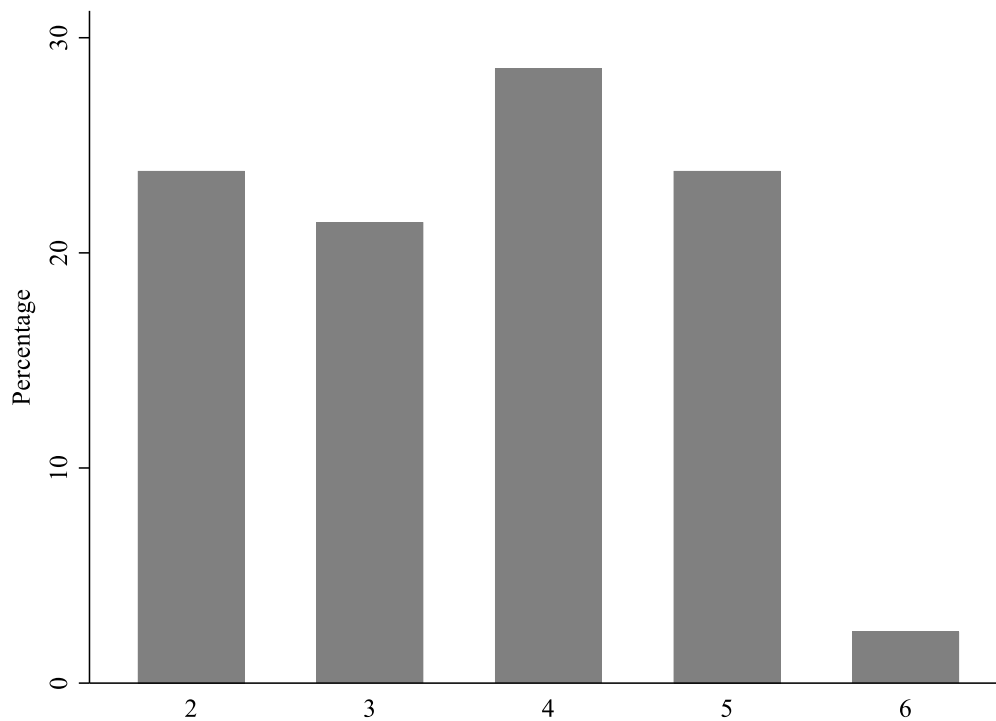
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de wijkanalyse? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de wijkanalyse? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de wijkanalyse? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

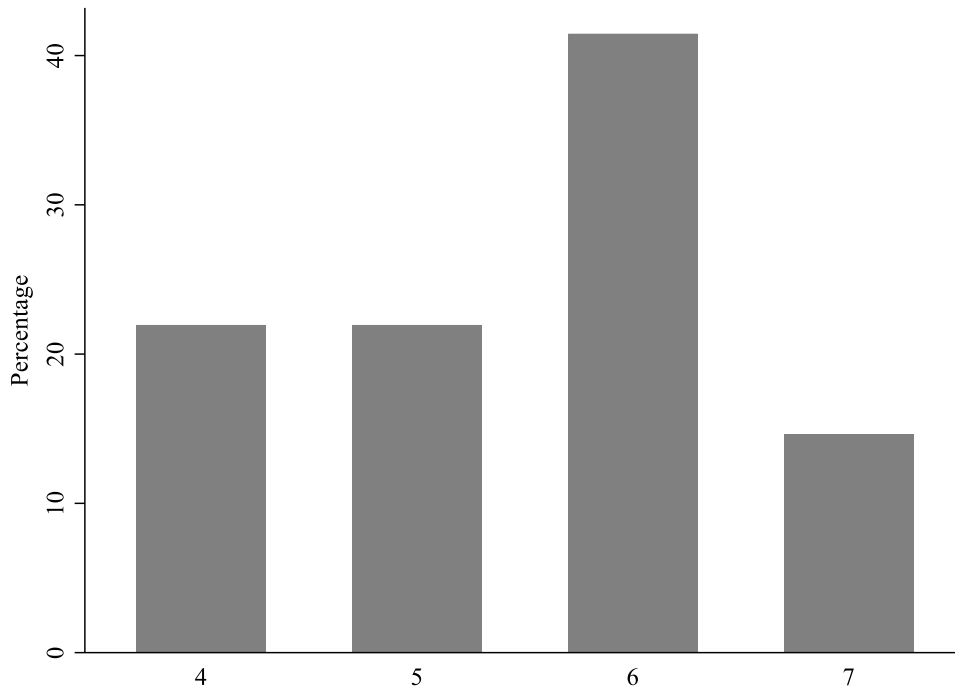

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de wijkanalyse besteed?

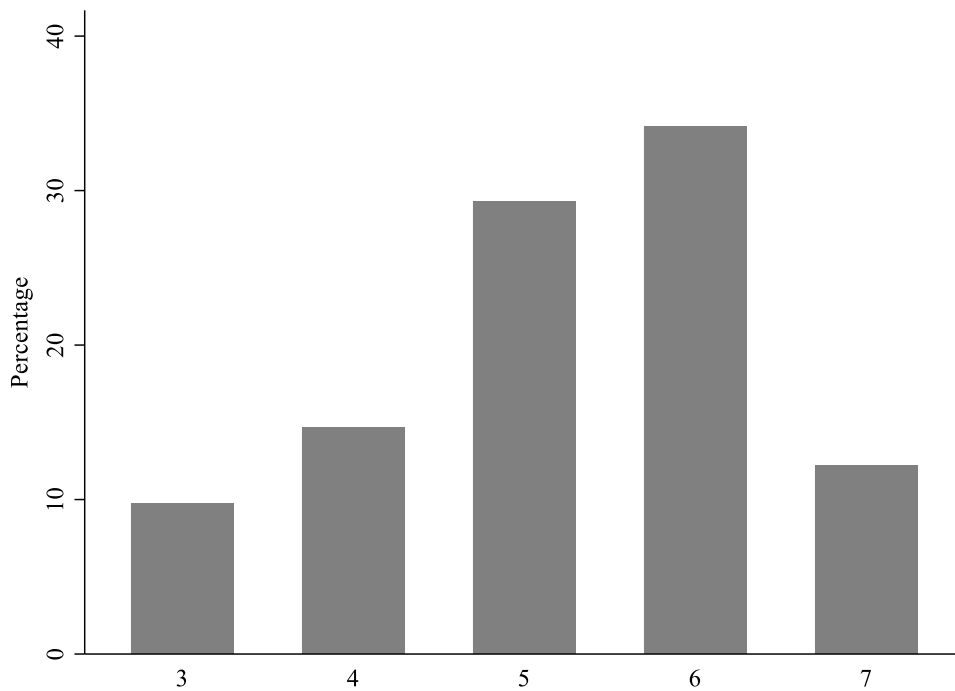
Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
6.7	0	60

Interviews

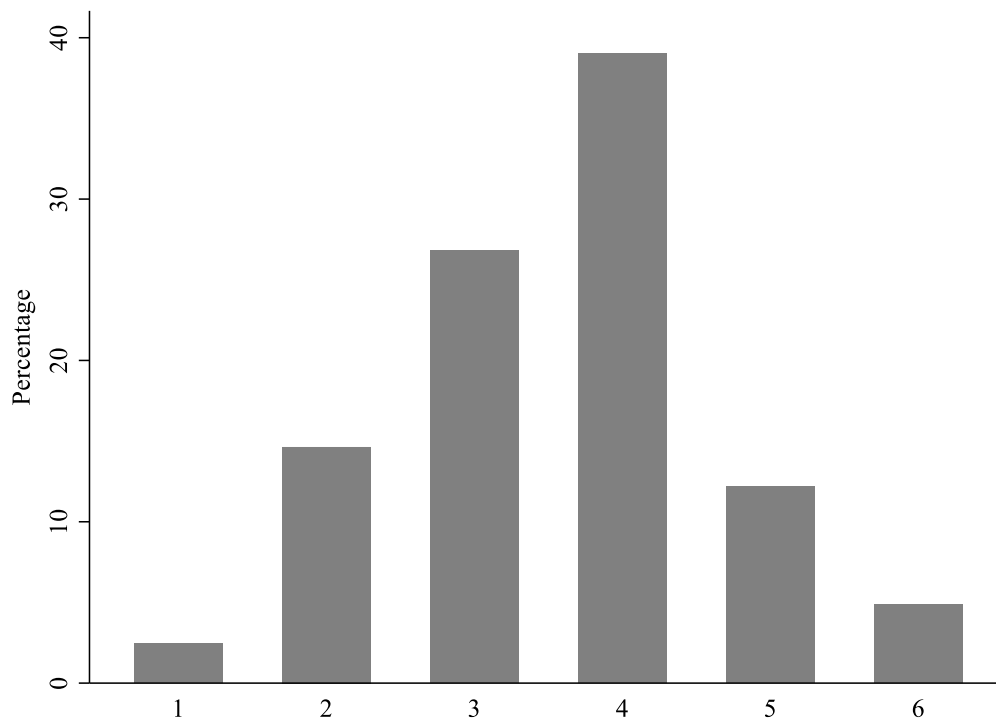
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de interviews? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de interviews? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de interviews? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

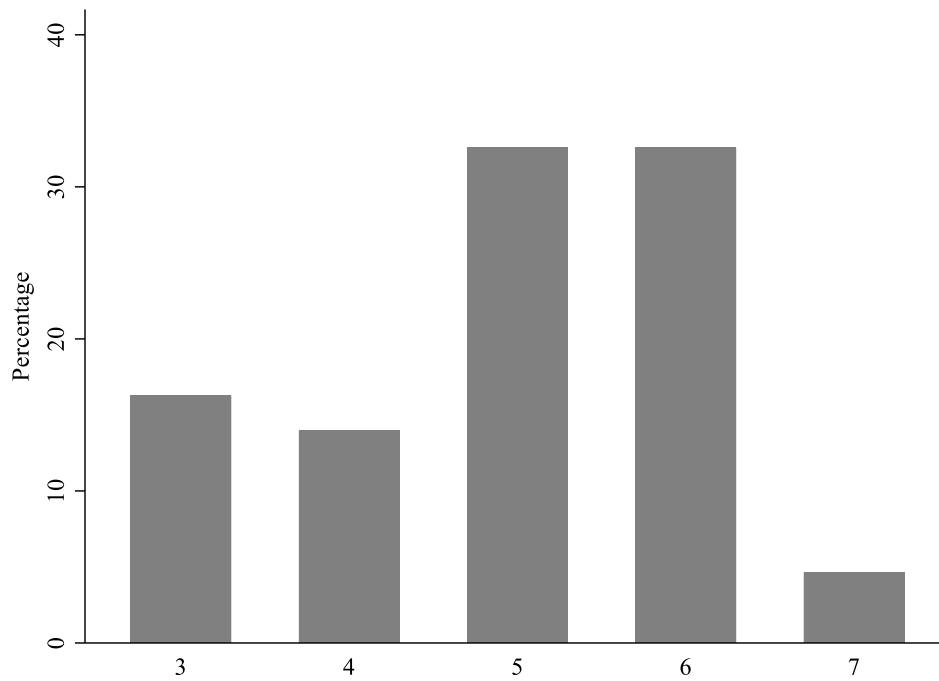

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de interviews besteed?

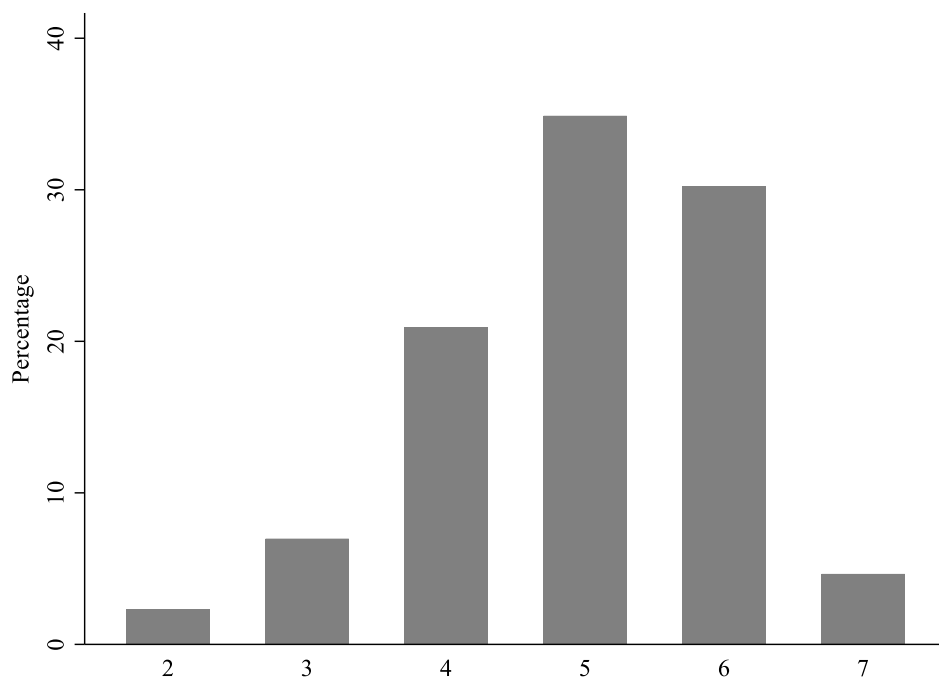
Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
2.7	0	10

Minidocumentaire

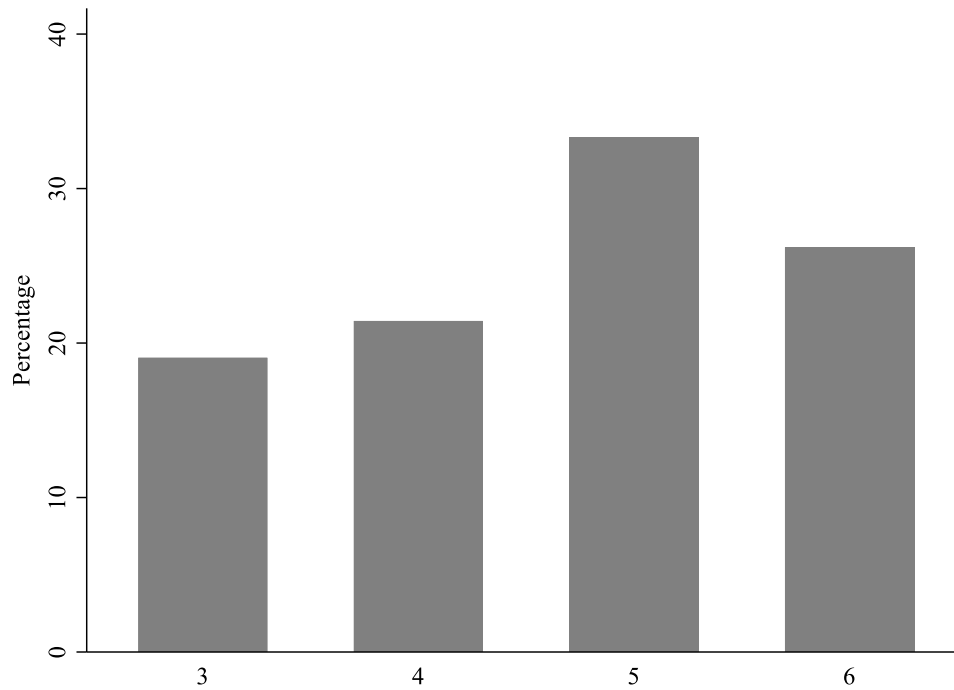
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de minidocumentaire? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de minidocumentaire? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de minidocumentaire? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

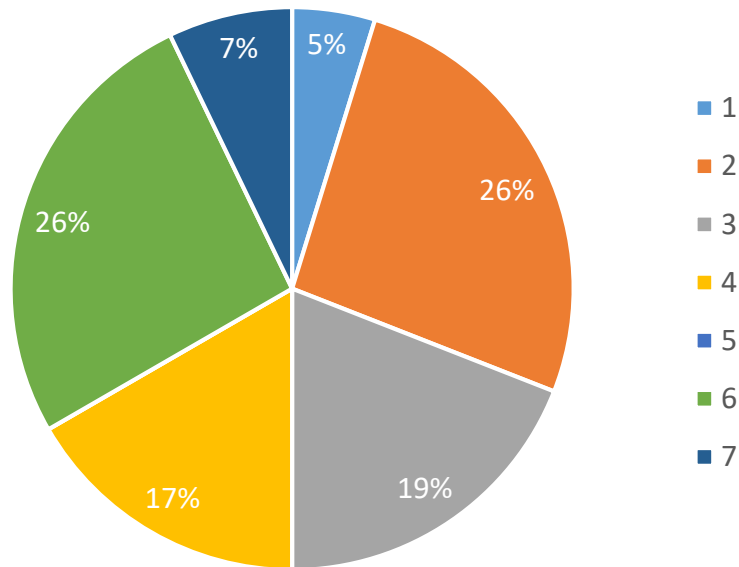

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de minidocumentaire (de wijkanalyse en interviews niet meegerekend) besteed?

Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
9.9	0	40

1.1.3. Begeleiding opdrachtgevers

Hoe vond je de begeleiding van de opdrachtgever/organisatie tijdens de wijkactiviteit? Slecht (1) - goed (7)

- Voornaamste feedback was de moeizame communicatie en begeleiding:
 - o Studenten geven aan moeilijk in contact te komen met de organisatie/opdrachtgever
 - o De begeleiding werd een aantal keer als 'chaotisch' bestempeld
 - o Ook wordt er door een aantal studenten aangegeven dat er te weinig begeleiding was
 - o Een aantal keer wordt genoemd dat het contact tussen de universiteit en de organisaties beter moet

Enkele opmerkingen uit de vragenlijst: "Moeilijk om contact mee te leggen. Onduidelijk/chaotisch."

"Betere communicatie tussen universiteit en instantie. Wij moesten een hele activiteit zelf opzetten en ze wisten niet eens dat we zouden komen."

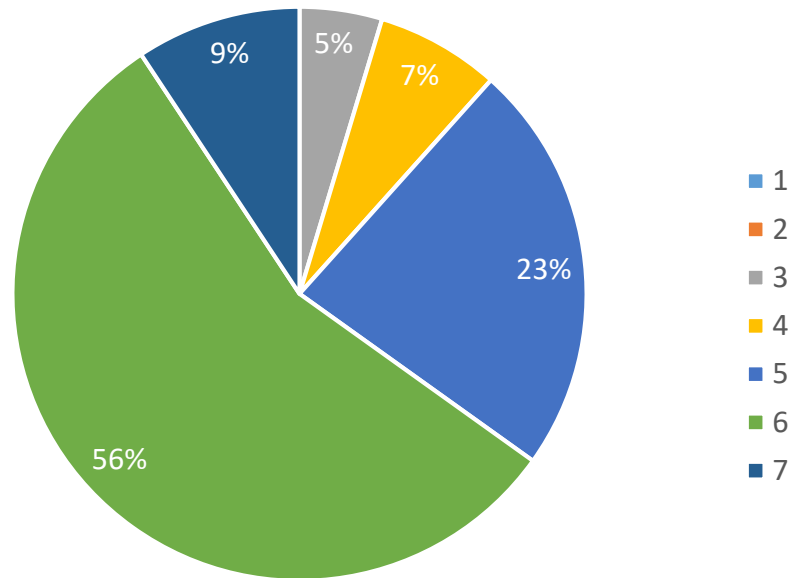
"We kregen vanuit het buurthuis weinig begeleiding, De begeleider was ook vaak niet aanwezig."

Positieve feedback:

- Enkele studenten gaven aan dat de begeleider aardig/vriendelijk was en ze zich welkom hebben gevoeld.
- Een student gaf verder aan: "Heel fijn dat ze (...) er zelf ook wat uit wilde halen, wat ervoor zorgde dat ze betrokken waren."

1.1.4. Begeleiding Minor-begeleiders

Hoe vond je de begeleiding van de minor-begeleider tijdens de wijkanalyse en minidocumentair? Slecht (1) - goed (7)

Veel positieve opmerkingen over de begeleiding vanuit de minor:

- Er werd goede feedback gegeven
- Begeleiders waren toegankelijk en makkelijk te bereiken
- Studenten vonden het fijn dat er meerdere contactmomenten waren

Enkele opmerkingen:

“Er werd wel goede feedback gegeven. Ook werd er rekening gehouden met waarom iets niet zou kunnen lukken”

“Hielp ons met vragen en stelde ons gerust vanwege organisatie/begeleider”

“Was makkelijk om een afspraak te maken en kreeg zeker de indruk dat hij wilde helpen”

Andere feedback:

- Een student geeft aan: “Niet erg toegankelijk”
- Een andere student maakt de opmerking: “Aan het begin wat onduidelijk over van welke kant het moest komen. Later beter contact.”

1.1.5. Toekomstperspectief

Als de groepsopdracht 'de wijk in' volgend jaar weer wordt gegeven: Wat moet er blijven?

- Allereerst geven 12 studenten expliciet aan dat ze de minidocumentaire graag behouden. Deze is volgens de studenten "een creatieve manier van eindproduct", "een leuke opdracht", "een leuke toevoeging i.p.v. iets schrijven".
- Daarnaast geven veel studenten aan dat ze de snuffelstage inclusief wijkanalyse en interviews graag willen behouden om zo de wijk in te gaan, praktijkervaring op te doen en de bewoners te spreken

"Leuk om echt de praktijk te zien en met bewoners te spreken"

"Interviews met bewoners en hulpverleners geeft een goed beeld over de wijk"

Als de groepsopdracht 'de wijk in' volgend jaar weer wordt gegeven: Wat moet er anders?

Vier punten kwamen in de analyse naar boven:

1. Een zestal studenten geeft expliciet aan dat er grote verschillen zijn tussen de groepjes wat betreft de hoeveelheid voorbereidingstijd voor de activiteit en ook de soort activiteit die er georganiseerd werd.

"Zorgen dat elk groepje nog ongeveer evenveel moet regelen. Wij moesten nog alles opzetten, terwijl anderen alleen maar mee hoefden te lopen bij een activiteit"

2. Sommige studenten hebben een gebrek aan structuur ervaren en geven mee dat betere communicatie tussen de universiteit en de wijk gewenst is.

"Sterkere richtlijnen. Er was soms wat verwarring tussen ons en de opdrachtgever omdat de opdracht niet duidelijk was."

"Duidelijkheid over de wijkactiviteit. Zorgen dat elk groepje de mogelijkheid heeft tot een goed contactpersoon en een activiteit die ook echt kan worden uitgevoerd."

3. Enkele studenten geven aan dat het wellicht een idee is om al aan te sluiten bij een bestaande activiteit in de wijk. Het werven van deelnemers kost zo minder tijd.

"Je kan beter verder met een al bestaande activiteit. Het werven voor iets nieuws kost veel tijd, wat je beter kan besteden aan een echte activiteit. "

"Een wijkactiviteit die al is opgezet en niet dat je eerst wekenlang bezig bent met werven etc."

4. Een viertal studenten gaf expliciet aan dat het editen van de minidocumentaire te veel tijd in beslag nam.

“Het editen en in elkaar zetten van de video was uiteindelijk erg veel moeite en ging het doel voorbij.”

1.1.6. Effect op maatschappelijke betrokkenheid van studenten

In deze pilot is ook gekeken naar het niveau van maatschappelijke betrokkenheid van de Minor-studenten. Maatschappelijke Betrokkenheid is gemeten met behulp van de Nederlandse CES (Civic Engagement Scale) versie, waarin 8 items over 'civic attitude' en 6 items over 'civic behavior' zijn opgenomen (zie box 1.1 op de volgende pagina voor een uitgebreide beschrijving van de vragenlijst). Alle items worden gescoord op een 7-punts Likertschaal. Gebruikmakend van zowel de voormeting (n=40) als nameting (n=42), zijn de alphas voor dit cohort studenten respectievelijk 0.85 en 0.79 (acceptabele/goede interne consistentie).

Tabellen 1.2 en 1.3 geven de gemiddelde scores weer op beide subdomeinen van de studenten in de voor- en nameting van de Minor. Voor beide subdomeinen is sprake van een lichte stijging in maatschappelijke betrokkenheid, maar in beide gevallen is de onzekerheidsmarge relatief groot waardoor er ook een aannemelijke kans bestaat dat deze verschillen op toeval berusten. Daarbij moet aangetekend worden dat hier sprake is van een relatief kleine steekproef, waardoor de power van de gebruikte t-toets ook relatief laag is. Kortom, er zijn indicaties dat de groepsopdracht 'de wijk in' leidt tot een vergroting van de maatschappelijke betrokkenheid van studenten, maar de aantallen zijn tot nu toe te klein om hier harde uitspraken over te doen.

Tabel 1.2. Gemiddelde scores subdomein 'civic attitude' uit de Civic Engagement Scale in de voor- en nameting van de Minor Public Health.

	N	Gemiddelde	Std. Err.	Std. Dev.	95% Betrouwbaarheidsinterval	
Voormeting	40	4.80	0.12	0.75	4.56	5.04
Nameting	42	5.01	0.13	0.86	4.74	5.28
Vershil*		0.21	0.18		-0.15	0.56

*T-test verschil>0: t(df=80)=1.18; p=0.122

Tabel 1.3. Gemiddelde scores subdomein 'civic behavior' uit de Civic Engagement Scale in de voor- en nameting van de Minor Public Health.

	N	Gemiddelde	Std. Err.	Std. Dev.	95% Betrouwbaarheidsinterval	
Voormeting	40	4.18	0.17	1.06	3.84	4.52
Nameting	42	4.46	0.15	0.94	4.17	4.76
Vershil*		0.28	0.22		-0.16	0.72

*T-test verschil>0: t(df=80)=1.27; p=0.104

Box 1.1. De Nederlandse CES (Civic Engagement Scale) vragenlijst. De bovenste 8 vragen meten 'civic attitude' en de onderste 6 vragen meten 'civic behavior'.

Geef aan in hoeverre je het (1) oneens of (7) eens bent met de volgende stellingen.

	Oneens						Eens
	1	2	3	4	5	6	7
Ik voel me verantwoordelijk voor mijn gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat ik een verschil moet maken in mijn gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat ik een verantwoordelijkheid heb om mensen in armoede en mensen met honger te helpen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik ben toegewijd om mij in te zetten voor mijn gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind dat alle burgers een verantwoordelijkheid hebben naar hun gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het belangrijk om geïnformeerd te zijn over maatschappelijke kwesties	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het belangrijk om vrijwilligerswerk te doen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik vind het belangrijk om liefdadigheidsorganisaties financieel te ondersteunen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Geef voor onderstaande stellingen aan in hoeverre je hebt deelgenomen op een schaal van (1) nooit tot (7) altijd.

	Nooit						Altijd
	1	2	3	4	5	6	7
Ik ben betrokken bij vaste vrijwilligerspositie(s) in de maatschappij	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Wanneer ik met anderen samenwerk, breng ik positieve veranderingen in de gemeenschap aan	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik help leden van mijn gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik blijf geïnformeerd over gebeurtenissen in mijn gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik neem deel aan gesprekken die kwesties omtrent sociale verantwoordelijkheid oproepen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ik doneer aan liefdadigheidsorganisaties binnen de gemeenschap	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1.2. Focusgroep met studenten

Na afloop van de Minor zijn de studenten gevraagd om deel te nemen aan een focusgroep ter evaluatie van de groepsopdracht. Elf studenten hebben aan deze focusgroep deelgenomen. Tijdens de focusgroep is gevraagd naar hoe de studenten terugkijken op de wijkactiviteit en het maken van de minidocumentaire, wat het hen heeft gebracht, wat voor hen een goede opdrachtgever is, twee positieve en twee negatieve punten van de groepsopdracht, en wat wij wel en niet zouden moeten veranderen aan de groepsopdracht als deze volgend jaar weer zou worden gegeven. De reacties en onderlinge discussies van de studenten worden hieronder puntsgewijs samengevat.

Niet veranderen:

- De documentaire als eindproduct.
 - o Leuk alternatief t.o.v. standaard verslagen. Studenten gaven aan hier trots op te zijn en deze ook nog wel eens te willen terugkijken, terwijl zij verslagen na indiening nooit meer lazen.
- De wijkactiviteit/'snuffelstage' bij de lokale organisaties.
 - o Studenten gaven erg veel te hebben geleerd van de wijkactiviteit door simpelweg mee te maken wat er in de praktijk gebeurt en door met bewoners te praten.

Veranderen:

- Duidelijkere structuur van de activiteit.
 - o Meer tijd geven om deelnemers aan de activiteiten te werven met hulp van de opdrachtgever.
 - Vangnet als het niet lukt: eerst zelf proberen en als het niet lukt hulp krijgen.
 - Verantwoordelijkheid niet te veel bij studenten leggen.
 - o Aantal uren afgebakend; minder variatie tussen groepen.
- Wijkanalyse ook inleveren en meetellen bij het eindcijfer.

Positieve punten:

- Wijkactiviteit:
 - o Goed beeld van de realiteit.
 - Je leert wat er eigenlijk gebeurt in de wijk.
 - Met de neus op de feiten gedrukt.
 - Je gaat echt de praktijk in, terwijl de universiteit vooral theoretisch is.
 - Spiegeling van wat je leert met de werkelijkheid.
 - Je leert realistischer denken; blij met kleine successen.
 - Realiteit bij de wijkanalyse; cijfers komen tot leven.
 - Je moet voelen wat er leeft om echt een goed beeld te krijgen.
 - o Iets doen voor een ander; bijdragen aan welzijn.

- Deelnemers werden echt blij
 - Leerzaam om te zien hoe belangrijk sleutelpersonen eigenlijk zijn (bij werving voor activiteiten).
 - Nuttig om te leren hoe je met verschillende mensen om moet gaan.
 - Je leert studenten uit andere disciplines kennen.
 - Contacten krijgen door bij de activiteiten te zijn helpt bij het maken van de documentaire
 - Interessant om de verschillen in positieve en negatieve ervaringen tussen groepjes te zien.
- Minidocumentaire:
 - Leuk dat het heel wat anders is.
 - Leuk die herkenbaarheid van verschillen in de docu's
 - Leuk om een keer niet te schrijven.
 - E-modules erg handig.
 - Je denkt meer over de materie na door het in een documentaire te verwerken.
 - Je wordt 'gedwongen' om weer de wijk in te gaan.
 - Als je beslist wat er in de documentaire komt moet je wel weten wat er speelt.

Verbeterpunten:

- Als de animo voor de wijkactiviteit bij de bewoners erg laag is, werkt dat demotiverend en voelt dat als verspilde tijd (bijv. de 2 uur reistijd om vervolgens iets te organiseren waar niemand bij komt opdagen).
 - Moeilijk die animo zelf te creëren; meer hulp bij nodig vanuit de organisatie.
- Docu maakt het makkelijker om ongelijke verdeling te krijgen tussen groepsleden; docu in elkaar zetten (editen) is erg veel werk (en moet eigenlijk door 1 persoon gedaan worden).
 - Rolverdeling in groep kan makkelijker spaak lopen vanwege te weinig structuur in de groepsopdracht en daarmee te veel onduidelijkheid over de verwachtingen.
 - Formulier met tijdsverdeling toevoegen aan eindopdracht; zorgt voor eerlijkere verdeling.
 - Editen van documentaire was stressvol.
- Ongelijke tijdsverdeling tussen groepen; veel variatie tussen opdrachtgevers in verwachtingen en mate van begeleiding.
 - Beetje variatie is normaal, maar té groot is oneerlijk.
- Duidelijkere leidraad, structuur en organisatie in de opdracht
 - Meer structuur vanuit de universiteit over wat wanneer af moet zijn.
 - Meer supervisie en feedback
- Groepsgrootte van 7 is te veel; maximaal 4-5 studenten per groep.
 - Schema in de groepsopdracht zetten met tijdslijn
- Weinig vrijheid in wat je kan organiseren
 - Activiteit ging niet door toen het ging regenen, maar daarmee gaat de essentie van de groepsopdracht ook verloren.
- Communicatie met opdrachtgever liet soms te wensen over.
 - Geen centraal contactpersoon

- Goeie wil bij organisatie, maar niet altijd bij de mensen op de vloer.
- Eerder opstarten van activiteit (voorbereiding), zodat genoeg tijd overblijft voor de docu.
 - Voor opdrachtgever was het ook niet altijd duidelijk wat de bedoeling was.
 - Vaak de tijd niet om goed genoeg kennis te maken
 - De opdracht bleef te lang te onduidelijk

Opdrachtgever:

- Een goede opdrachtgever:
 - Kent de opdracht
 - Is betrokken bij de student
 - Helpt bij het werven van bewoners
 - Stemt af met de universiteit zodat er realistische en duidelijke verwachtingen zijn

1.3. Nabespreking met opdrachtgevers

Positieve punten:

- Mooi die multidisciplinariteit.
- Leuke docu's, ook vooral geleerd van docu's over andere wijken. Voor een eerste keer erg geslaagd.
- Houd deze formule vast. Maak hem beter waar mogelijkheden zijn.
- Bijdrage voor bewoners:
 - o Bij de bewoners die gesproken zijn hebben de studenten bewustwording gecreëerd, door aanwezigheid en betrokkenheid.
 - o Feedback van bewoners: in contact komen met de hoogopgeleide jongeren vonden ze erg leuk.
- Bijdrage voor studenten:
 - o Studenten zijn meer maatschappelijke betrokken geworden.
 - o Kennismaking met de doelgroep is goed gelukt.
 - o Studenten hebben veel geleerd van het niet lukken van de opdracht.
 - o Studenten hebben ervaren hoe groot de afstand is met de doelgroep. Dat is een belangrijk doel en dat is bereikt. De activiteit is slechts een middel om contact te maken.
 - o Bij studenten heerste de vraag bereiken we wel de juiste mensen en niet alleen mensen die toch al actief zijn.
 - o Studenten mochten wel iets vastberadender zijn. Soms legden ze wel snel de bal terug.
 - Hoe met tegenslagen om te gaan was een groot verschil tussen de groepjes. De ene was heel zoekende en twijfelend. De andere dacht meer van dit werkt niet dus dan gaan we wat anders doen.
 - Redelijk snel hebben studenten het gevoel "dat gaat niet lukken" "daar is geen behoefte aan" en het is lastig om daar sturing in te geven.
 - Je moet ook geluk hebben met bepaalde betrokkenheid.

Verbeterpunten:

- Structuur:
 - o Begeleider aan het begin (bijv. Minor-begeleider en opdrachtgever) duidelijker samen kunnen zitten voor wat de bedoeling is. Duidelijker maken. Als je iets wilt halen uit de wijk, moet je ook investeren in die relaties.
 - o We moeten een stevigere start maken: wat houdt de opdracht in en waar willen we naartoe? Veel vragende ogen zonder dat ze zelf initiatief nemen om aan de bel te trekken.
 - o Kennismakingsgesprek met zijn allen over waar gaan we naartoe in de eerste week.
 - o Veel sneller projectmanagement: maak een plan en tijdlijn.
 - o Studenten pakken het snel op, maar meer structuur kan helpen.
 - o Meer handvatten van hoe je daar mee om gaat en wat je moet doen als het niet direct lukt.

- Veel vragende oogjes en onzekerheid. Dat het allemaal nieuw is (“nieuwigheid”) werd heel duidelijk. Met terugwerkende kracht denkend iets organiseren voor een zachtere landing.
 - Voor volgend jaar bijv. met een oudere komen om te vertellen hoe leuk of lastig zo’n activiteit kan zijn. Een ervaringsverhaal om bewustzijn te creëren bij de studenten.
 - Els Hofman, Movisie, hoe bereik je ongeorganiseerde ouderen: workshop geven over hoe je mensen werft, die zo’n activiteit kan ondersteunen of inspireren. Stappenplan, hoe pak je dat nou aan. Staat wel e.e.a. op Movisie factsheet en tools.
- Duidelijker combinatie van de wijkactiviteit en de minidocumentaire.
- Winst behalen door langere termijn nodig. ‘Bewust bekwaam’ worden heeft nog meer nodig. Heel veel nieuwe dingen in relatief weinig tijd.
- De borging is belangrijk en dat miste nu.
- De stappen moeten sneller gaan. We lopen hier tegen aan. Reflectie. En dan gebruiken om het beter te doen. Nu lijkt het alsof de tijd op is op het moment dat de studenten eindelijk wisten hoe het moest. Dat vangnet moet er halverwege zijn. Dat leidt tot meer motivatie bij de studenten. Moet onderdeel zijn tussen opdrachtgever en begeleiders.
- Er kan meer gehaald worden uit de wijkanalyse om meerwaarde voor de wijk te creëren.
- Vooraf niet duidelijk wat vrije dagen waren van studenten om activiteiten in te plannen; vaste dag is beter.

1.4. Nabespreking met Minor-begeleiders

- Positieve punten
 - o Studenten vonden het allemaal wel echt heel leuk
 - o Erg leuk om zo te begeleiden en een docu te beoordelen ipv een verslag. De opdracht zelf heel leuk idee. Past ook goed binnen de Minor.
 - o Studenten leren belangrijke les om informatie goed verpakt, kort en helder te kunnen presenteren.
- Verbeterpunten:
 - o Eerste contact moest vanuit Minor-begeleider komen.
 - o Eerste afspraak krijgen en hebben helpt heel erg, maar duurde te lang. Kwam niet vanuit de studenten.
 - o Volgende keer eerder verplicht moment met studenten afspreken. Anders waren ze te veel aan het zwemmen. Studenten hadden gevoel dat ze niets hadden om te bespreken, maar juist belangrijk om beginstappen te bespreken.
 - o Opstartfase is cruciaal, daar moet meer structuur in komen
 - o Snuffelstage en minidocumentaire, in hoeverre kan dat los van elkaar staan?
 - o Studenten wisten niet was ze moesten met de documentaire, moet het heel wetenschappelijk zijn of kan het ook meer informeel zijn.
 - o Dan heb je een wijkanalyse, maar hoe zet je dat dan om in een filmpje.
 - o Niet altijd duidelijk of iedereen genoeg deed. Samenwerkingsverslag oid wel belangrijk om zicht te krijgen op contributie van de groepsleden.
- Overige opmerkingen:
 - o Sommige studenten vonden dat ze te veel moesten doen in vergelijking tot andere groepen.
 - o Verschil tussen groepen lag ook deels wel aan studenten: het regent, dus we doen wat anders vs. het regent, dus we kunnen niets.
 - o Problemen met mensen die niet gefilmd wilden voor de interviews.

Rubric:

- Verbeterpunten:
 - o Punt extra voor goed gedrag is veel te veel. Misschien punten in de rubric.
 - o Staat heel specifiek wat we willen weten: risicofactoren, beschermende factoren, maar die onderwerpen staan niet altijd even centraal in documentaire. Moeten de interviews niet juist over de centrale vraag gaan, want die kan voor iedereen anders zijn?
- Suggesties voor toevoegingen:
 - o Communicatie met begeleider
 - o Werkhouding/professionele houding
 - o Meer opties in rubric: bijv. 5 puntschaal. Bij ESHPM niet gewend met zo weinig; bij MC wel gewend dus minder moeite mee.
 - o Niet alleen dat het benoemd wordt, maar ook de kwaliteit van hoe ze besproken worden.

2. Groepsopdracht 'de wijk in' 2022

Na de succesvolle pilot in 2021 en de daaropvolgende evaluatie die hierboven is weergegeven, is de groepsopdracht in iets aangepaste vorm in 2022 opnieuw uitgevoerd in verbredende minor Public Health: de Gezonde Grote Stad. Dit jaar zijn 32 studenten van verschillende EUR-faculteiten verdeeld over 6 multidisciplinaire groepen en in contact gebracht met organisaties in een Rotterdamse wijk. De groepsopdracht bestaat uit dezelfde onderdelen als afgelopen jaar, waarbij de volgende aanpassingen zijn doorgevoerd:

- Betere inbedding van de wijkactiviteiten bij de maatschappelijke partners door in te zetten op wekelijkse aanwezigheid van de studenten bij de organisaties. Dit levert de studenten ook meer ervaringskennis op door langer in de wijk aanwezig te zijn en contacten te onderhouden met buurtbewoners en vrijwilligers. De verwachting is dat deze intensievere blootstelling ook ten goede komt aan de eindopdracht (mini-documentaire/video) doordat de studenten een beter onderbouwde vraagstelling kunnen opstellen en uitwerken (bijv. door meer interviews te houden).
- Meer structuur voor de studenten door een duidelijke tijdlijn met mijlpalen vast te leggen en verplichte contactmomenten met de Minor-begeleider.
- De eindopdracht is verbreed naar een 'audiovisueel format'. Dit geeft de studenten iets meer vrijheid in het kiezen van de manier waarop de video wordt gemaakt, omdat afgelopen jaar enkele studenten het maken van de mini-documentaire als stressvol hebben ervaren gezien hun beperkte ervaring met bijv. editen. De keuze voor een audiovisueel product zorgt ervoor dat dezelfde rubric gebruikt kan worden voor alle eindopdrachten, maar dat binnen die kaders studenten zelf met creatieve eindproducten kunnen komen.
- De rubric is aangepast naar een 'single point rubric'.
- De studenten moeten na afloop een anonieme 'peer evaluatie' invullen waarmee ze leren om elkaar te beoordelen en ze ook te horen krijgen hoe anderen hun samenwerkingsvaardigheden hebben ervaren. Ook is hier een expliciet criterium aan toegevoegd op basis waarvan een student een onvoldoende voor de groepsopdracht kan krijgen als blijkt dat hij/zij niet heeft bijgedragen aan de groep.

Na afloop van de Minor is de groepsopdracht wederom grondig geëvalueerd. Deze evaluatie bestond uit:

- 1) Vragenlijst onderzoek bij studenten
- 2) Nabespreking met opdrachtgevers/organisaties

In de rest van dit hoofdstuk zullen de resultaten van deze evaluaties uiteengezet worden. Hierin zullen de resultaten in 2022 ook vergeleken worden met die van 2021.

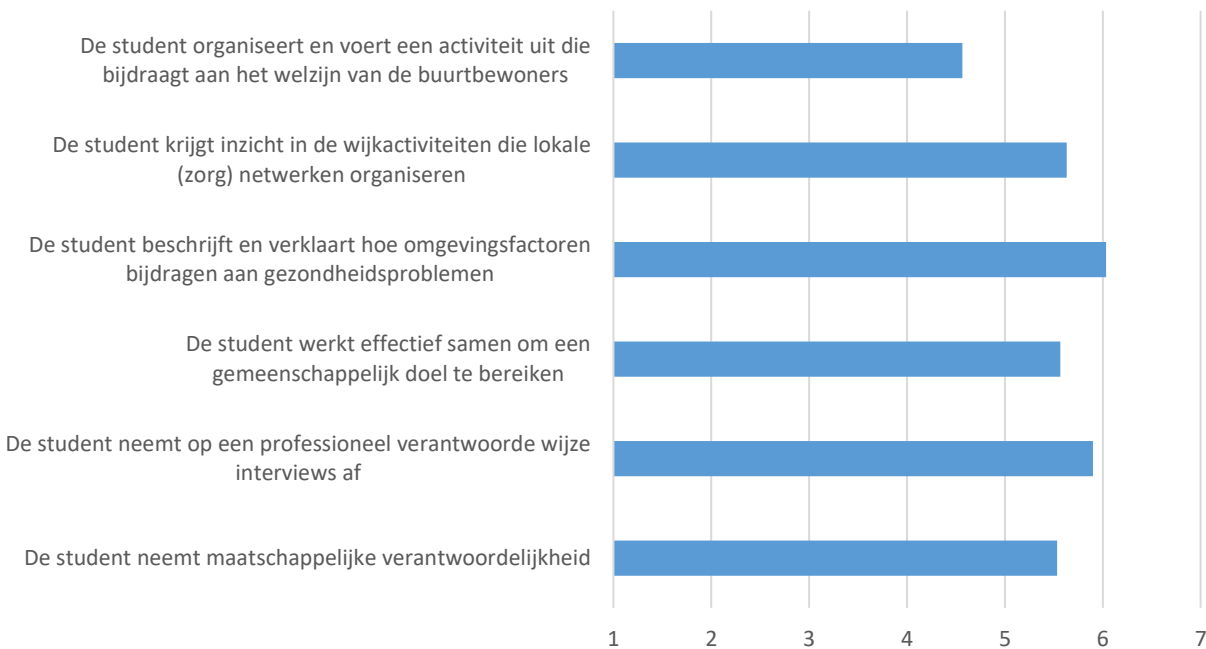
2.1 Vragenlijst onderzoek

Na afloop van de Minor in 2022 zijn de studenten wederom gevraagd om een vragenlijst in te vullen om de groepsopdracht ‘de wijk in’ te evalueren. Deze vragenlijst is gelijk aan degene die in 2021 is afgenomen, waardoor we de twee jaren met elkaar kunnen vergelijken. In totaal hebben 30 van de 32 studenten die dit jaar de Minor hebben gevolgd deze vragenlijst ingevuld.

2.1.1. Leerdoelen

Voor elk vooraf opgesteld leerdoel is gevraagd in hoeverre studenten vinden dat de opdracht geschikt was voor het behalen van dit leerdoel (1: helemaal niet – 7: helemaal wel). In figuur 2.1 staan de gemiddelde scores weergegeven. Hieruit blijkt dat ook dit jaar alle leerdoelen bovengemiddeld zijn beoordeeld. Voor drie van de leerdoelen zijn de beoordelingen van de studenten in 2022 bovendien iets hoger dan in 2021: “de student krijgt inzicht in de wijkactiviteiten die lokale (zorg) netwerken organiseren”, “de student beschrijft en verklaart hoe omgevingsfactoren bijdragen aan gezondheidsproblemen” en “de student werkt effectief samen om een gemeenschappelijk doel te bereiken”. Bij de andere leerdoelen zijn beoordelingen gelijk aan die van vorig jaar.

Figuur 2.1. Gemiddelde scores (1: helemaal niet – 7: helemaal wel) op de vraag “de groepsopdracht ‘de wijk in’ was geschikt om dit leerdoel te behalen”.

Uitgebreid overzicht van frequenties

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student organiseert en voert een activiteit uit die bijdraagt aan het welzijn van de buurtbewoners

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	7%
2	10%
3	13%
4	13%
5	20%
6	20%
7	17%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student krijgt inzicht in de wijkactiviteiten die lokale (zorg) netwerken organiseren

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	3%
2	3%
3	7%
4	0%
5	20%
6	40%
7	27%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student beschrijft en verklaart hoe omgevingsfactoren bijdragen aan gezondheidsproblemen

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	0%
4	7%
5	17%
6	43%
7	33%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student werkt effectief samen om een gemeenschappelijk doel te bereiken

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	3%
2	0%
3	0%
4	13%
5	17%
6	50%
7	17%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student neemt op een professioneel verantwoorde wijze interviews af

Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	0%
4	10%
5	20%
6	40%
7	30%

Opdracht was geschikt voor het behalen van het leerdoel: de student neemt maatschappelijke verantwoordelijkheid

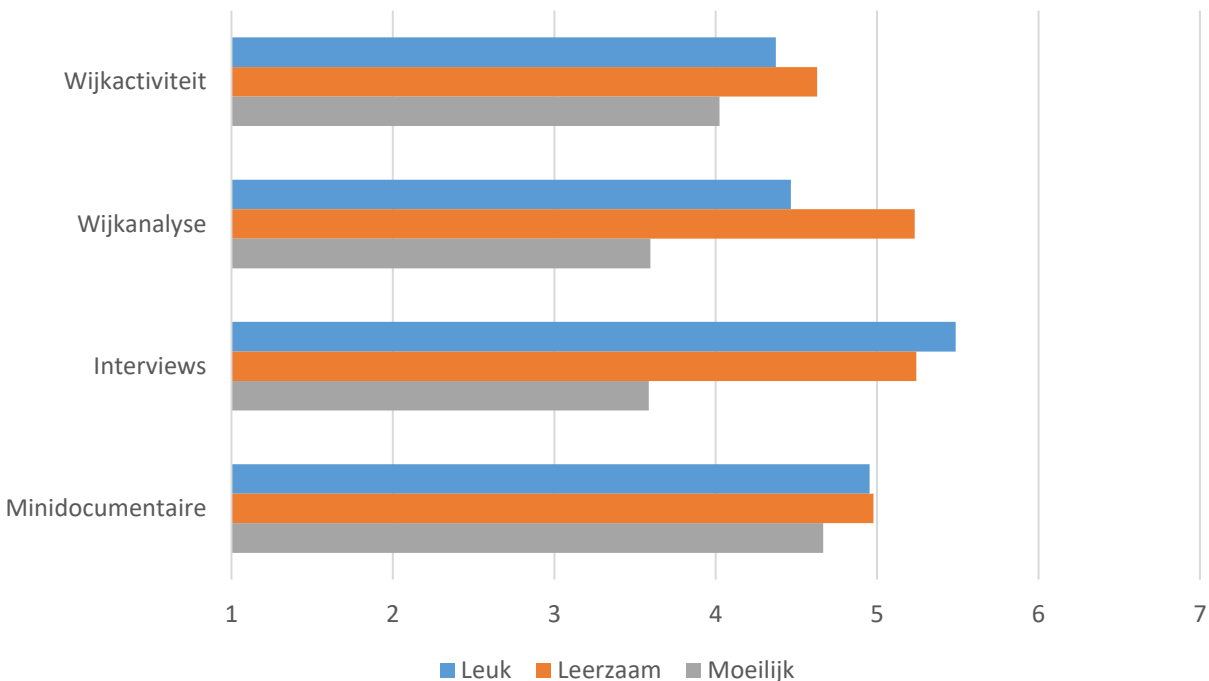
Helemaal niet (1) – helemaal wel (7)

Antwoord	Percentage
1	0%
2	0%
3	3%
4	13%
5	30%
6	33%
7	20%

2.1.2. Uitvoering

Studenten zijn gevraagd om per onderdeel (wijkactiviteit, wijkanalyse, interviews, minidocumentaire) om aan te geven (op 7-punts Likertschalen) in hoeverre zijn dit 1) helemaal niet leuk – heel leuk, 2) helemaal niet leerzaam – heel leerzaam, 3) helemaal niet moeilijk – heel moeilijk vonden. Ook zijn de studenten gevraagd hoeveel uren ze aan elk onderdeel besteed hebben. In figuur 2.2 en tabel 2.1 staan de gemiddelde scores weergegeven per onderdeel weergegeven.

Figuur 2.2. Gemiddelde scores per onderdeel.

De studenten die de minor in 2022 hebben gevolgd blijken alle onderdelen zowel gemiddeld leuker als leerzamer te vinden dan studenten die de minor in 2021 hebben gevolgd. Dit toont aan dat de veranderingen die in 2022 zijn gemaakt – gebaseerd op de evaluatie van de minor in 2021 – het onderwijs verder hebben verbeterd. Het meest in het oog springend zijn de resultaten van de wijkactiviteit: de studenten in 2022 scoren de vraag hoe leuk ze de wijkactiviteit vonden gemiddeld 1.0 punt hoger dan in 2021 en de vraag hoe leerzaam ze de wijkactiviteit vonden gemiddeld 0.7 punt hoger. Dit kan waarschijnlijk toegerekend worden aan de verbeteringen die dit jaar zijn doorgevoerd betreffende de inbedding van de wijkactiviteiten bij onze maatschappelijke partners (beschreven aan het begin van dit hoofdstuk). De studenten blijken niet gemiddeld meer uren aan de groepsopdracht te besteden en ervaren de groepsopdracht ook niet als moeilijker vergeleken met 2021.

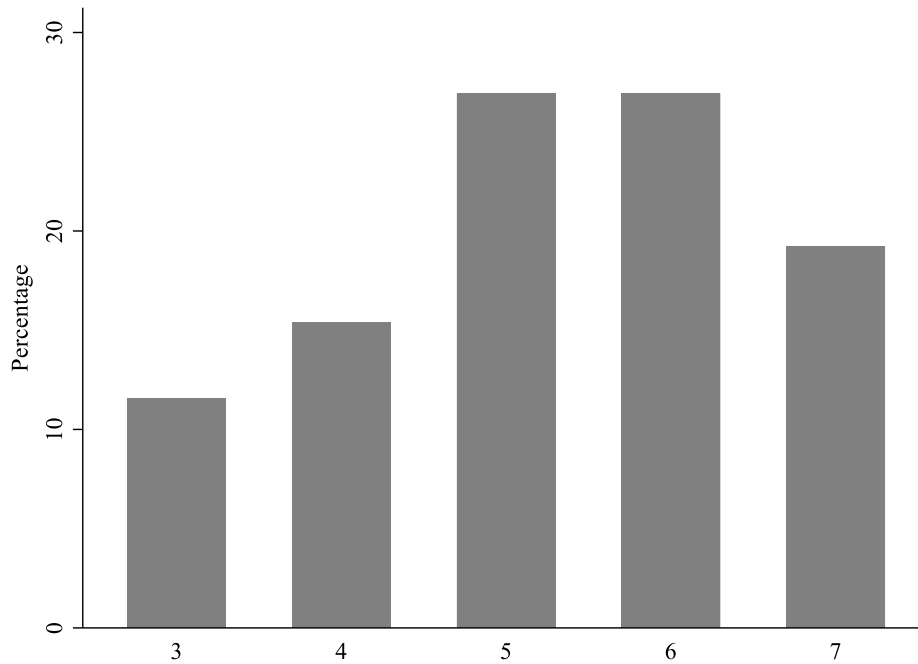
Tabel 2.1. Gemiddeld aantal uren besteed aan de onderdelen

Onderdeel	Gemiddeld aantal uren
Wijkactiviteit	11.5
Wijkanalyse	7.3
Interviews	3.2
Minidocumentaire	8.5
Totaal	30.5

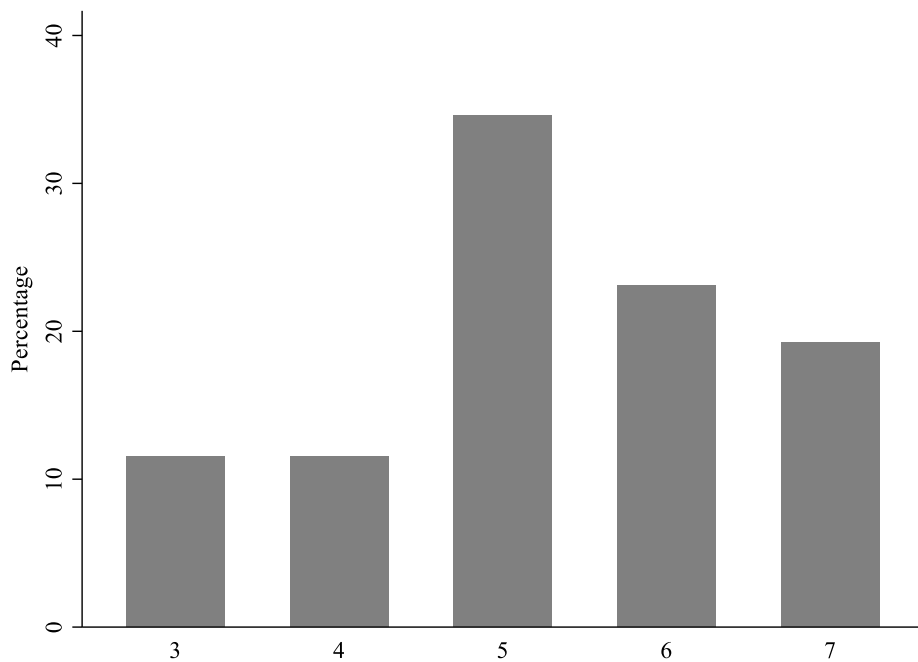
Uitgebreid overzicht van frequenties

Wijkactiviteit

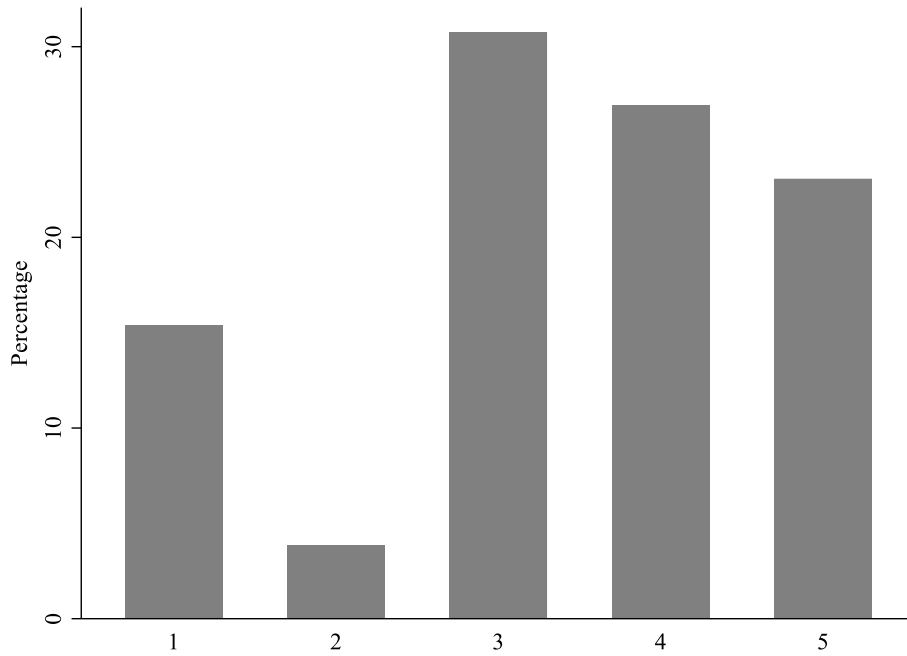
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de wijkactiviteit? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de wijkactiviteit? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de wijkactiviteit? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

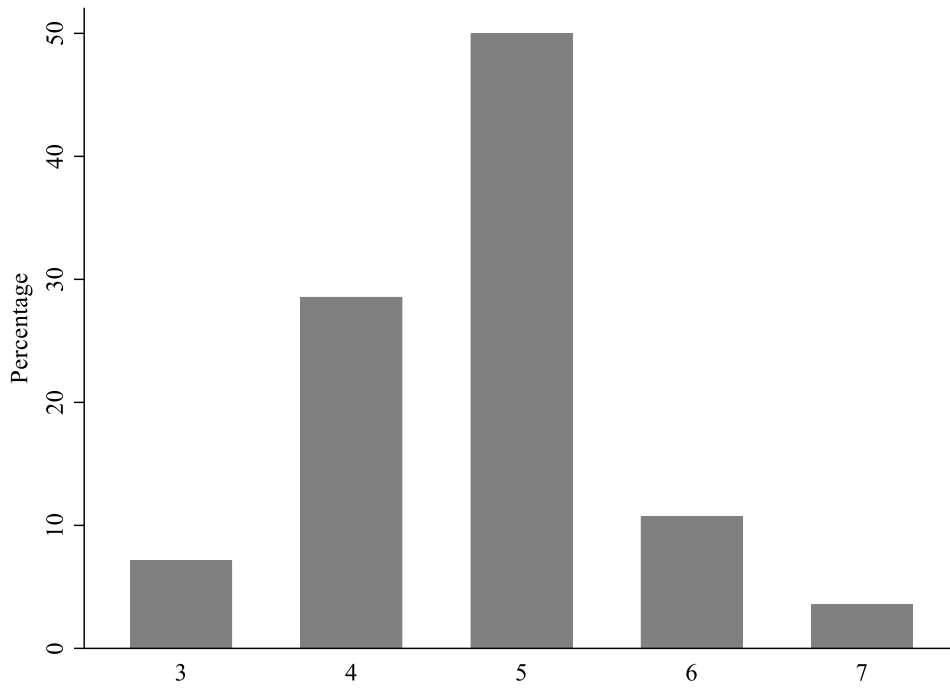

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de wijkactiviteit besteed?

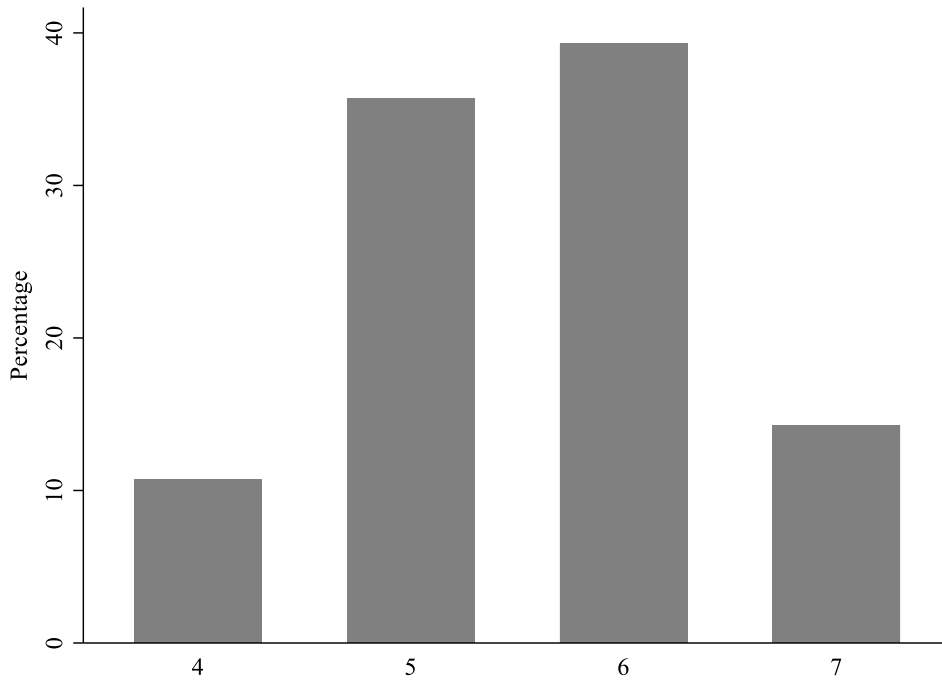
Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
11,5	3	30

Wijkanalyse

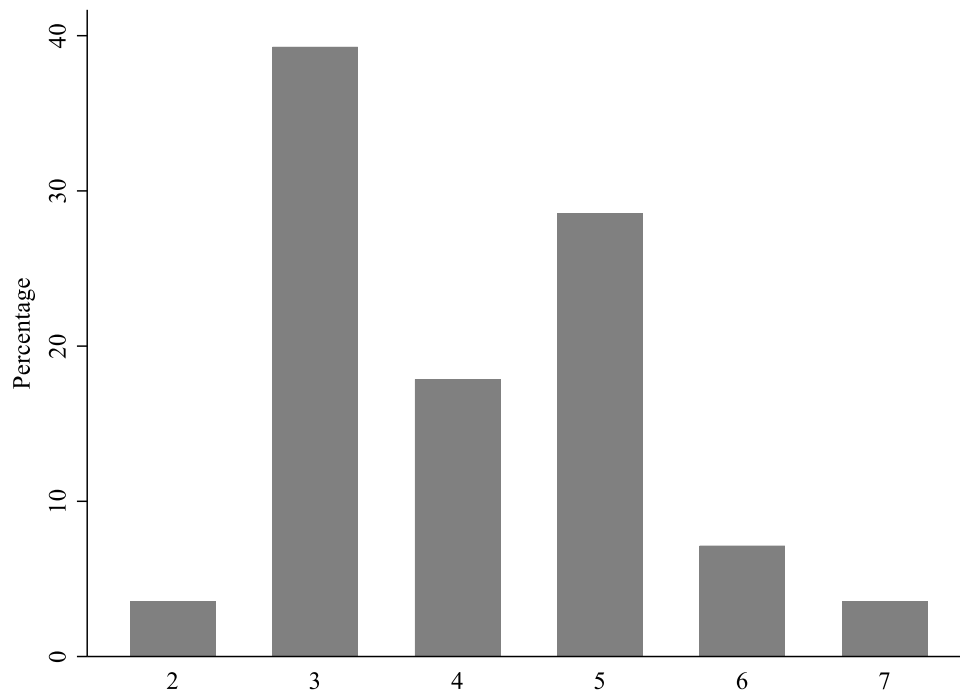
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de wijkanalyse? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de wijkanalyse? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de wijkanalyse? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

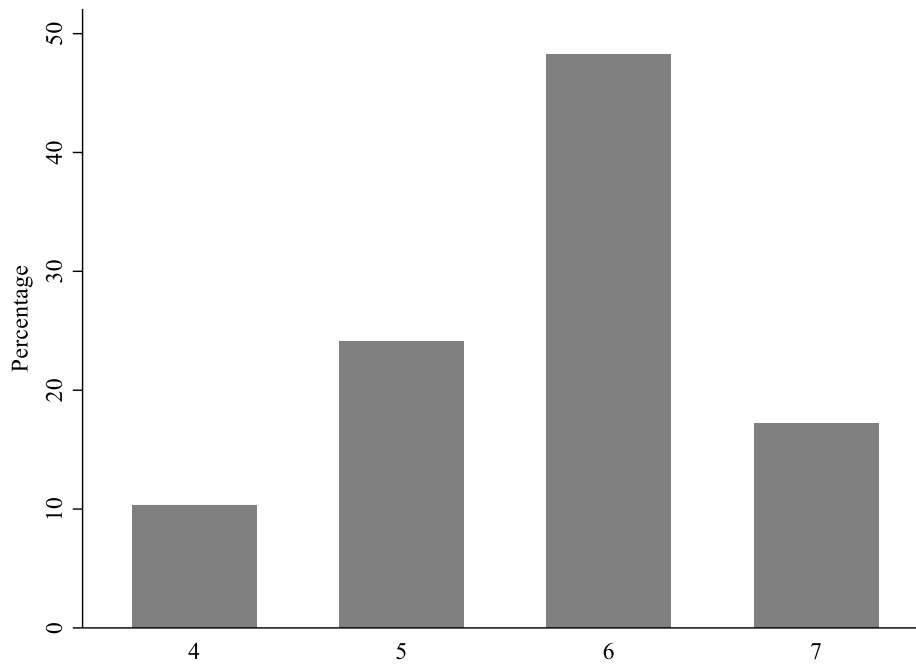

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de wijkanalyse besteed?

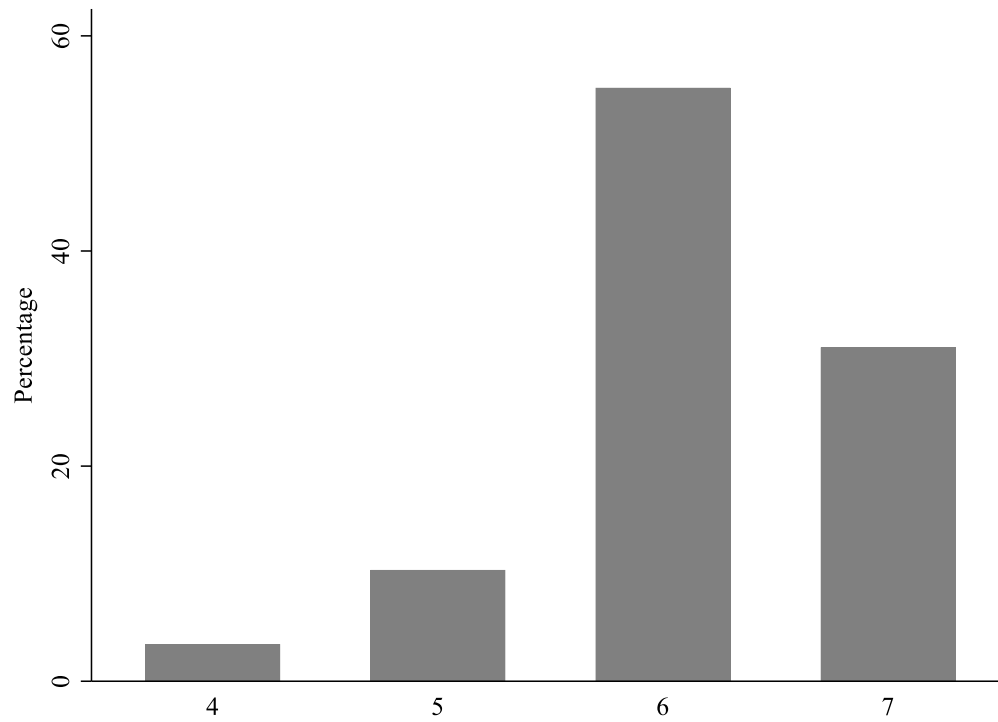
Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
7.3	0.3	20

Interviews

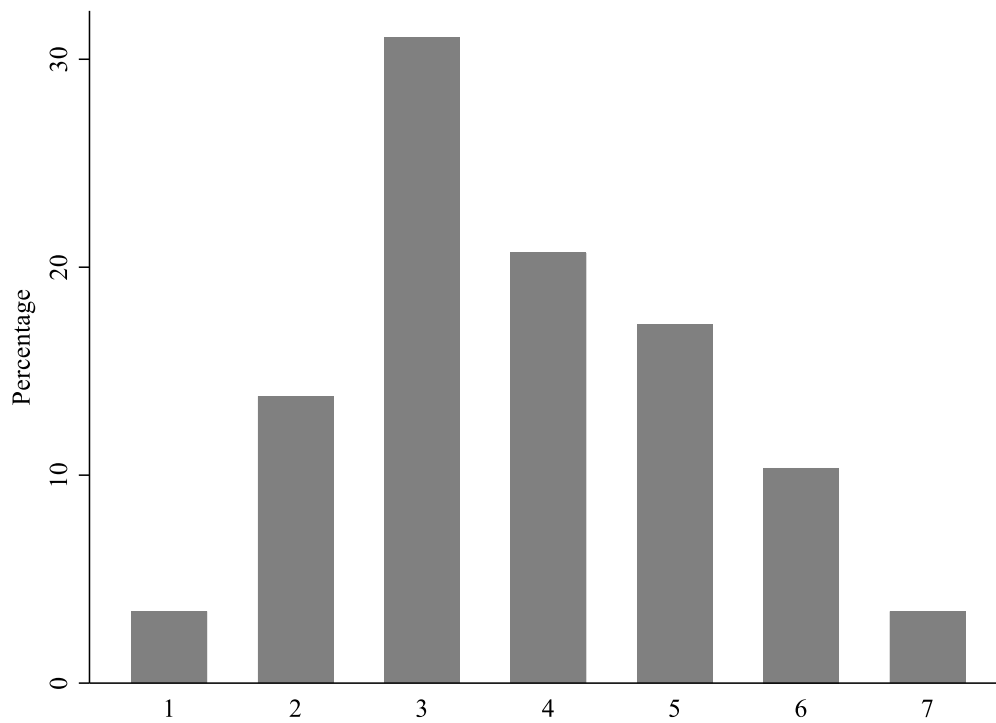
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de interviews? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de interviews? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de interviews? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

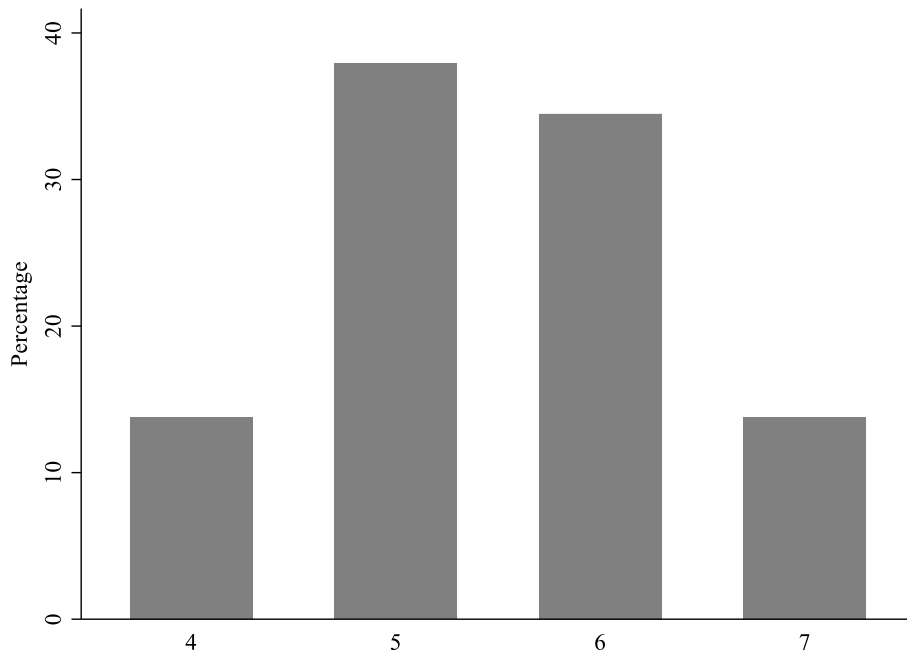

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de interviews besteed?

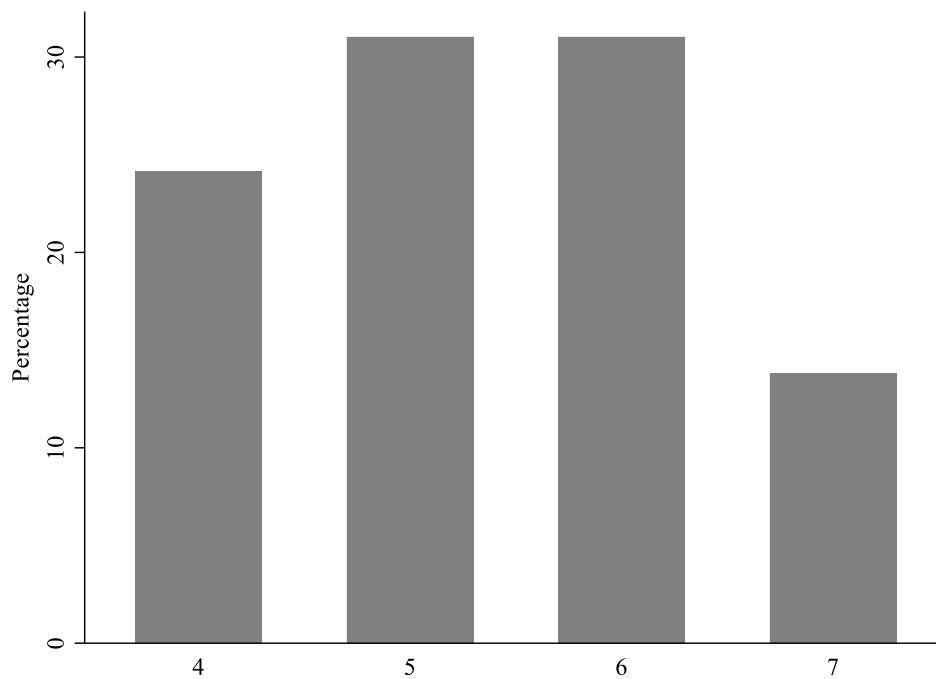
Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
3.2	1	7

Minidocumentaire

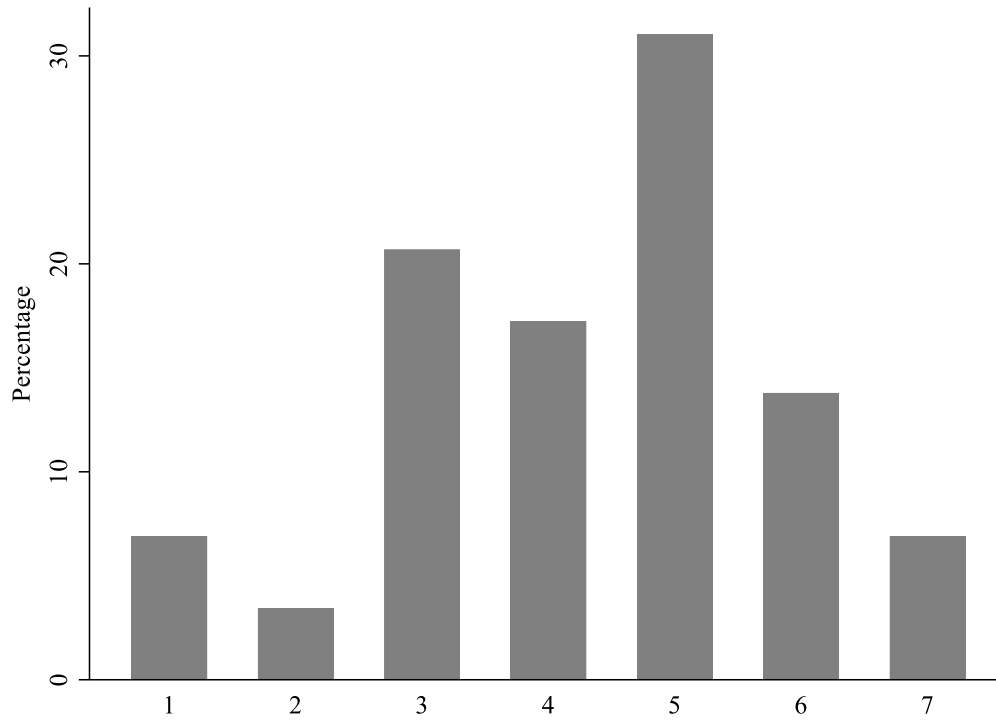
Hoe leuk vond je het uitvoeren van de minidocumentaire? Helemaal niet leuk (1) – heel leuk(7)

Hoe leerzaam vond je het uitvoeren van de minidocumentaire? Helemaal niet leerzaam (1) – heel leerzaam (7)

Hoe moeilijk vond je het uitvoeren van de minidocumentaire? Helemaal niet moeilijk (1) – heel moeilijk (7)

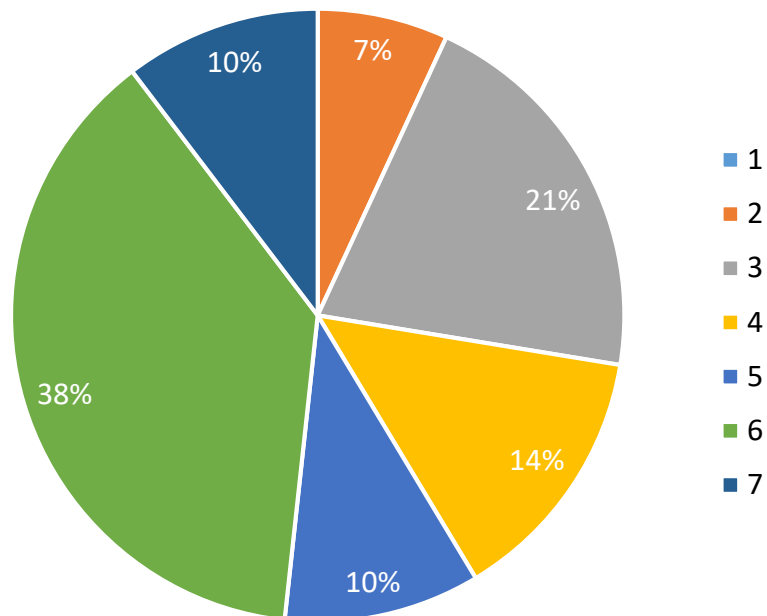

Hoeveel uren heb jij in totaal aan de minidocumentaire (de wijkanalyse en interviews niet meegerekend) besteed?

Gemiddeld aantal uren	Minimale aantal uren	Maximale aantal uren
8.5	1	25

2.1.3. Begeleiding opdrachtgevers

Hoe vond je de begeleiding van de opdrachtgever/organisatie tijdens de wijkactiviteit? Slecht (1) - goed (7)

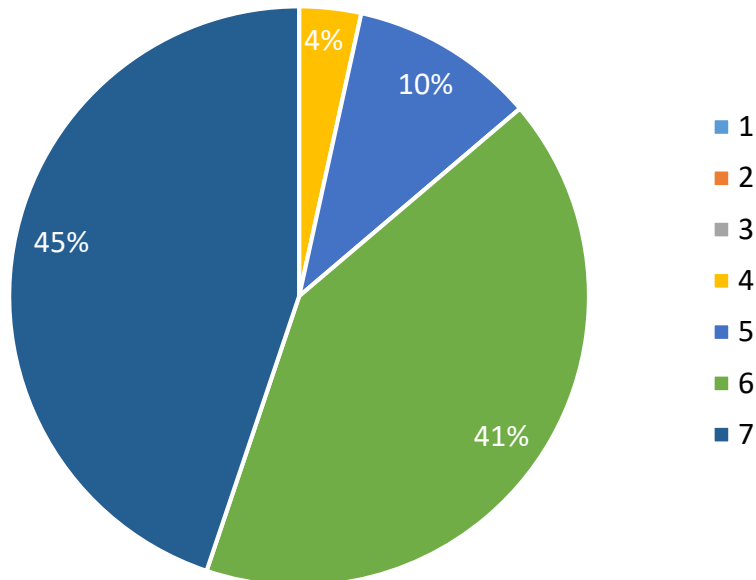
Bij één van de groepen bleek sprake van moeizame communicatie met en begeleider door de opdrachtgever en was er een leidende vraagstelling a priori opgesteld door de opdrachtgever die niet goed overeenkwam met de handleiding van de groepsopdracht. Ook bleek de oorspronkelijke contactpersoon niet langer bij de opdracht betrokken te zijn: "Verder bleek dat 1 van de personen waarmee wij contact zouden onderhouden op een ander project is gezet. Dit werd helaas niet tijdig gecommuniceerd. Er is uiteindelijk maar 1 zoommeeting geweest. Ik kan niet echt spreken van 'begeleiding'."; "Opstart was moeizaam, niet verteld dat iemand die op onze opdracht zat was ineens weg zonder dat we dit wisten." Hoewel de Minor-begeleider hierbij ondersteuning heeft gegeven hebben de studenten dit als tegenvallend ervaren.

Bij een ander groep was er in eerste instantie wat onduidelijkheid over de opdracht, maar dit is uiteindelijk goed opgelost: "Opdrachtgevers waren het niet met elkaar eens over de hoofdvraag en aanpak. Het contact met (...) was wel erg goed en we zijn ook met haar de wijk in geweest."

De overige groepen hebben de begeleiding vanuit de opdrachtgever/organisatie als erg goed ervaren. Enkele opmerkingen uit de vragenlijst: "Heel betrokken en vriendelijk/geïnteresseerd in ons", "Snelle reactie, goede tips" en "Goed bereikbaar en fijn interview".

1.1.4. Begeleiding Minor-begeleiders

Hoe vond je de begeleiding van de minor-begeleider tijdens de wijkanalyse en minidocumentair? Slecht (1) - goed (7)

De begeleiding van de Minor-begeleiders is erg goed beoordeeld. Geen enkele student heeft een score van 3 of lager toegekend en bijna 90% van de studenten heeft een 6 of 7 toegekend.

Enkele opmerkingen uit de vragenlijst:

- "(...) reageerde snel op onze vragen en hielp ons in de juiste richting voor wat betreft de doelgroep analyse en het eindproduct."
- "Duidelijke feedback"
- "Dacht goed mee, gaf heel gericht en goede feedback"
- "Bij besprekmomenten goede feedback gekregen die we specifiek konden toepassen."
- "Goed meedenkend, open houding, relaxed en geïnteresseerd in het onderwerp en onze draai eraan. Enthousiast."
- "We konden met onze vragen bij de begeleider terecht en hadden meerdere meetings."
- "Duidelijke verbeterpunten & feedback"

2.1.5. Toekomstperspectief

Als de groepsopdracht 'de wijk in' volgend jaar weer wordt gegeven: Wat moet er blijven?

Wederom gaven veel studenten expliciet aan dat ze de minidocumentaire/het audiovisuele product graag behouden:

- "Het filmpje maken was heel leuk om te doen, dus dat moet zeker blijven."
- "Mini-docu is leuk!"
- "Principe van mini-docu, leuker dan verslag"
- "De manier van de eindopdracht in de vorm van een audiovisueel product moet sowieso blijven!"
- "De documentaire vond ik nuttig & leerzaam"

Ook de ervaringen die de studenten opdoen door het in de wijk zijn en interviews uit te voeren werd door velen als een belangrijk positief element benoemd:

- "Wijkopdracht zelf, de evenementen"
- "Deelnemen aan wijkactiviteiten, afnemen van interviews"
- "Interviews waren nuttig"
- "De video en de daarbij benodigde interviews. Als wo-studenten is het voornamelijk een theoretische leerweg. Praktijk is altijd interessant."
- "De video en de daarbij benodigde interviews. Als wo-studenten is het voornamelijk een theoretische leerweg. Praktijk is altijd interessant."
- "De verschillende wijken, leuk om die verschillen te zien en de interviews."

Tenslotte werd de combinatie van de wijkactiviteiten en de eindopdracht ook erg gewaardeerd:

- "De combinatie van het geschreven deel (wijkenanalyse) en het creatieve deel (de video)"
- "Meelopen met wijkactiviteiten. Verder hele duidelijke communicatie over de opdracht en fijne begeleiding. Peer feedback formulieren."
- "Maken van de documentaire, meerdere keren naar de wijk toe."
- "Alles, ik vond het top. Goed om op een andere manier dan normaal te toetsen."

Als de groepsopdracht 'de wijk in' volgend jaar weer wordt gegeven: Wat moet er anders?

Drie punten kwamen in de analyse naar boven:

1. Sommige studenten gaven aan dat de afstemming tussen opdrachtgever en wat er in de handleiding van de groepsopdracht strikter kan worden:
 - "Een duidelijkere richtlijn voor de organisaties; wat wordt er van de studenten verwacht vanuit de studie?"

- “Opdrachtgevers met een opdracht die daadwerkelijk aansluit op het uitvoeren van een wijkanalyse.”
- “Duidelijkheid over de onderzoeksvraag, de opdrachtgever had hier moeite mee en dacht dat onze opdracht anders was.”

2. Enkele studenten geven aan dat de wijkactiviteiten verder verbeterd kunnen worden:

- “Onze wijkactiviteit was niet heel leuk”
- “Wijkactiviteit was best wel sociaal gericht. Was niet heel erg gerelateerd aan de minor.”
- “Activiteit meer gecoördineerd vanuit begeleiders”
- “Meer betrokkenheid bij de wijk”
- “Het echt “organiseren” van activiteiten is soms lastig en best veel tijd.”

3. Een paar studenten gaven aan dat iets meer handvatten voor het maken van de video kan helpen:

- “De lat voor de kwaliteit van de video minder hoog”
- “Misschien een voorbeeld geven van een video van vorig jaar. Al neem je daardoor wel een stukje creativiteit weg bij de studenten. Het was beetje vaag aan het begin, maar uiteindelijk is het gelukt.”

2.1.6. Effect op maatschappelijke betrokkenheid van studenten

Ook in 2022 is weer onderzocht of het niveau van maatschappelijke betrokkenheid van de Minor-studenten hoger is na afloop van de groepsopdracht vergeleken met ervoor. Maatschappelijke Betrokkenheid is gemeten met behulp van de Nederlandse CES (Civic Engagement Scale) versie, waarin 8 items over 'civic attitude' en 6 items over 'civic behavior' zijn opgenomen. Alle items worden gescoord op een 7-punts Likertschaal. Gebruikmakend van zowel de voormeting (n=27) als nameting (n=28), zijn de alpha's voor dit cohort studenten respectievelijk 0.80 en 0.74 (acceptabele/goede interne consistentie).

Tabellen 2.2 en 2.3 geven de gemiddelde scores weer op beide subdomeinen van de studenten in de voor- en nameting in 2022. Voor het subdomein 'civic attitude' is sprake van een lichte stijging in maatschappelijke betrokkenheid en deze is vergelijkbaar met de stijging die in 2021 is gevonden. Wederom is de onzekerheidsmarge groot, vanwege de relatief kleine steekproef. In 2022 is geen stijging in 'civic behavior' gevonden.

Tabel 2.2. Gemiddelde scores subdomein 'civic attitude' uit de Civic Engagement Scale in de voor- en nameting van de Minor Public Health.

	N	Gemiddelde	Std. Err.	Std. Dev.	95% Betrouwbaarheidsinterval	
Voormeting	27	4.78	0.13	0.70	4.51	5.06
Nameting	28	4.98	0.15	0.80	4.67	5.29
Vershil*		0.20	0.20		-0.21	0.61

*T-test verschil>0: t(df=53)=0.98; p=0.165

Tabel 2.3. Gemiddelde scores subdomein 'civic behavior' uit de Civic Engagement Scale in de voor- en nameting van de Minor Public Health.

	N	Gemiddelde	Std. Err.	Std. Dev.	95% Betrouwbaarheidsinterval	
Voormeting	27	3.96	0.17	0.87	3.62	4.31
Nameting	28	3.89	0.19	1.01	3.50	4.28
Vershil*		-0.07	0.25		-0.58	0.44

*T-test verschil>0: t(df=53)=-0.28; p=0.608

Overkoepelende analyse voor 2021 en 2022

Vanwege de relatief kleine steekproef die in beide jaren gebruikt kan worden is de power van de gebruikte t-toets ook relatief laag is. Dit maakt het lastig om binnen één jaar te toetsen of de groepsopdracht 'de wijk in' leidt tot een vergroting van de maatschappelijke betrokkenheid van studenten. Daarom hebben wij een additionele analyse uitgevoerd waarin de data van 2021 en 2022 zijn gebundeld. Deze bundeling van data leidt tot een voormeting bestaande uit gegevens van 67 studenten en een nameting bestaande uit gegevens van 70 studenten.

Tabellen 2.4 en 2.5 geven de gemiddelde scores weer op beide subdomeinen in de voor- en nametingen. Hoewel de onzekerheidsmarge nog steeds relatief groot is, lijken deze resultaten te suggereren dat de groepsopdracht in beperkte mate bijdraagt aan het versterken van de 'civic attitude' van studenten: een gemiddeld verschil van 0.21 op een schaal van 1 tot 7. Voor het subdomein van 'civic behavior' is het verschil tussen voor- en nameting minder duidelijk aanwezig.

Tabel 2.4. Gemiddelde scores subdomein 'civic attitude' uit de Civic Engagement Scale in de voor- en nameting van de Minor Public Health.

	N	Gemiddelde	Std. Err.	Std. Dev.	95% Betrouwbaarheidsinterval	
Voormeting	67	4.79	0.09	0.72	4.62	4.97
Nameting	70	5.00	0.10	0.83	4.80	5.20
Vershil*		0.21	0.133		-0.06	0.47

*T-test verschil>0: $t(df=135)=1.54$; $p=0.063$

Tabel 2.5. Gemiddelde scores subdomein 'civic behavior' uit de Civic Engagement Scale in de voor- en nameting van de Minor Public Health.

	N	Gemiddelde	Std. Err.	Std. Dev.	95% Betrouwbaarheidsinterval	
Voormeting	67	4.09	0.12	0.99	3.85	4.33
Nameting	70	4.24	0.12	1.00	4.00	4.47
Vershil*		0.14	0.17		-0.20	0.48

*T-test verschil>0: $t(df=153)=0.83$; $p=0.204$

2.2. Nabespreking met opdrachtgevers

Positieve punten:

- Organisaties die een relatief uitgebreide wijkactiviteit gepland hadden, hebben veel baat gehad bij de bijdrage van de studenten.
- Organisaties hebben de studenten als enthousiast, gemotiveerd en oprecht geïnteresseerd ervaren.
- Goeie uitwisseling van ervaringen, ideeën en perspectieven tussen de studenten en de bewoners en professionals/vrijwilligers.
- Studenten hebben veel gekregen, maar ook veel teruggegeven, dat geeft de opdracht een goeie wisselwerking.

Verbeterpunten:

- Zonder duidelijke ingeplande data in het rooster van studenten, bleek het erg lastig om momenten te vinden waarin alle studenten aanwezig konden zijn in de wijk.
- Studenten hebben vanaf dag 1 de eindopdracht in gedachten, waardoor ze de wijkactiviteiten ook doelgericht ingaan. Dit maakt het voor hen lastig om echt onbevangen en neutraal eerst een tijd in de wijk te zijn. De wijkactiviteit en de videopresentatie worden nog te veel als twee losse elementen gezien. De groepsopdracht zou meer handvatten kunnen geven aan studenten om juist hun wetenschappelijke vraag uit de maatschappelijke bijdrage te kunnen halen.
- Het kan voor zowel de studenten als voor de wijk relevant zijn om meer tijd in te plannen voor open en neutrale waarnemingen van de wijk, als een opdracht in en op zichzelf. Hiermee kunnen studenten een nog beter beeld krijgen van hoe het er in de praktijk aan toe gaat en wat de bewoners wel/niet nodig hebben. Hiermee wordt het voor de wijk inzichtelijk hoe anderen vanuit een andere context naar de wijk kijken. Gemeenten en andere stakeholders komen toch vaak met een doel in de wijk, waardoor het nooit om een volledig onbevangen perceptie gaat. Voor de wijk is het juist interessant om over die onbevangen perceptie verder door te praten met studenten en sleutelfiguren in de wijk.
- Als de groepsopdracht meer reflectiemomenten zou toevoegen, bijv. over open waarnemingen van de wijk, kan ook actiever gestuurd worden op het belang van de ervaring en reflectie op de wijk. Dit kan de neiging van studenten om direct de focus op het eindproduct te leggen tegengaan.
- Sommige opdrachtgevers gaven aan dat er nog wel wat verbetering mogelijk is in de communicatie en/of het professionele gedrag van de studenten. Hier kan bijvoorbeeld nog extra onderwijs of een specifiek beoordelings- of reflectiemoment voor worden ingelast.

3. Conclusie

Onze ervaringen met de groepsopdracht 'de wijk in' in twee opvolgende jaren in de minor Public Health tonen aan dat interprofessionele groepsopdrachten die verankerd zijn in de wijk goed werken om studenten effectief te laten samenwerken aan een maatschappelijk relevante activiteit en vraagstelling. Bovendien blijkt dat deze groepsopdracht goed beoordeeld wordt door studenten, waarin in het bijzonder de ervaringen die ze opdoen door in de wijk te zijn en het product van een videopresentatie/mini-documentaire door studenten wordt gewaardeerd.

In dit slothoofdstuk geven wij enkele reflecties en aanbevelingen ten aanzien van de randvoorwaarden die nodig zijn bij het ontwerpen en aanbieden van soortgelijke groepsopdrachten.

Onderwijsontwerp:

- Een opdracht waarin studenten in de wijk zijn, met mensen in contact komen en een relevante vraagstelling beantwoorden kan van toegevoegde waarde zijn voor allerlei opleidingen, waarbij het zodanig georganiseerd kan worden dat de vraagstukken aansluiten bij de specifieke opleiding waarin de studenten opgeleid worden.
- De combinatie van het uitvoeren van de wijkactiviteit en de ervaring die dat met zich meebrengt samen met het op analytisch niveau opstellen en uitwerken van een vraagstelling over de wijk vormt een goede combinatie om theorie en praktijk te combineren.
- De combinatie van de wijkanalyse en interviews met buurtbewoners en professionals dwingt de studenten om te reflecteren op de overeenkomsten en verschillen tussen cijfers en ervaringen/percepties.
- Door in de wijk te zijn en gesprekken te voeren met bewoners en sleutelfiguren in de wijk krijgen studenten een beter besef van de afstand die bestaat tussen de leefwerelden van universitair opgeleiden en die van andere burgers.
- Doordat studenten actief bijdragen aan activiteiten die vanuit de wijk zijn bedacht wordt zorggedragen dat het onderwijs niet alleen iets haalt uit de wijk maar ook iets teruggeeft.
- Dit type onderwijs is vooral geschikt voor langere onderwijsperiodes (zoals een 10- of 20-weeks minor), omdat het de ervaring en het onderlinge vertrouwen ten goede komt als studenten een langere periode in de wijk kunnen zijn.
- Het is belangrijk om tijd in te roosteren voor de wijkactiviteiten, in samenspraak met de maatschappelijke organisaties, zodat studenten wekelijks op aangewezen tijden in de wijk aanwezig kunnen zijn.

Inbedding in onderwijsprogramma en in de samenleving:

- De groepsopdracht kan effectiever uitgevoerd worden wanneer deze is ingebed in een breder onderwijsprogramma waarin ook ruimte is om studenten relevante vaardigheden en kennis aan te leren die ze in de groepsopdracht kunnen toepassen.

- Het is belangrijk om te investeren in een breed stakeholder netwerk van maatschappelijke partners in de wijk en daarmee een duurzame relatie op te bouwen. Dat vereist persoonlijk contact en het geleidelijk opbouwen van relaties en wederzijds vertrouwen om ervoor te zorgen dat de groepsopdracht goed verankerd is in de wijk en ook bijdraagt aan vragen vanuit de wijk. Daarin is het cruciaal om open te staan voor wensen vanuit de wijk en niet alleen met een eigen agenda op pad te gaan. Aan dit onderlinge contact hebben wij ongeveer één volledige werkdag per jaar per maatschappelijke partner besteed.
- Niet alle maatschappelijke organisaties zijn even geschikt om de groepsopdracht bij uit te voeren. Het is hiervoor belangrijk dat het om organisaties gaat met een sterke band met de wijk en die een brug kunnen vormen tussen de studenten en bewoners. Dit vereist een jaarlijkse kritische evaluatie van de mate waarin organisaties beter of minder goed passen bij dit type onderwijs.
- Goede begeleiding vanuit zowel de organisaties, die de studenten opvangen en wegwijs maken in de wijk en de barrières tussen studenten en bewoners kunnen verlagen, als vanuit de opleiding, waarbij de begeleider vooral een coaching rol op zich neemt, is belangrijk.

Beoordeling:

- De wijkactiviteit is in onze groepsopdracht niet als op zichzelf staand onderdeel beoordeeld, omdat het zich daar minder goed voor leent. Dit leidde ertoe dat studenten vanaf het begin al bezig waren met het eindproduct en niet volledig onbevangen de wijk in zijn gegaan en daarmee mogelijk minder bewust reflecteren op hun ervaringen. Het kan daarom van toegevoegde waarde zijn om zelfreflectie van studenten centraler te stellen en studenten te stimuleren om bij zichzelf ten rade te gaan hoe zij zich verhouden tot de wijk en wat zij daar waarnemen. Aan de opdracht kan bijvoorbeeld toegevoegd worden dat studenten onder begeleiding een of meer reflectiegesprekken moeten voeren. Dit kan eventueel ook plaatsvinden in de wijk, waarbij studenten met sleutelfiguren hierover in gesprek kunnen gaan.
- Het eindproduct van een video/mini-documentaire laat zich minder gemakkelijk beoordelen dan een verslag, omdat het noodzakelijkerwijs maar enkele onderdelen van de dataverzameling en analyse laat zien. Dit vereist een goede rubric en het afstemmen van beoordelingen tussen begeleiders. Daarnaast kan dit gedeeltelijk opgelost worden door studenten ook de losse elementen te laten inleveren, zoals de volledige wijkanalyse. Op andere elementen kan dit echter lastig blijven, zoals het beoordelen van de interviews. Wij hebben dit proberen op te lossen door een rubric op te stellen waarin beoordeeld wordt of de interviews “bijdragen aan het beantwoorden van de centrale vraag”. Desalniettemin blijft dit een lastiger onderdeel om te beoordelen in een videopresentatie.
- Het kan van toegevoegde waarde zijn om organisaties/opdrachtgevers de mogelijkheid te geven om de communicatie en het professionele gedrag van studenten te voorzien van feedback